

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELOFIZETESI AR:
Égész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PÉNTEKEN

Latinovits Pál.

Zombor, 1908. július 2.

A munka embere voltam mindig s az maradok azután is; meleg ápolója minden gazdasági, kulturális és egyéb közcéloknek, mondotta *Latinovits Pál*, midőn Őfelsége szolgálatának elismerése mellett Bács-Bodrog vármegye és Zombor város főispáni állása alól 1906. évi április hó 28-án saját kérelmére felmentette.

Kormányzatának ötödfél évére nyugodtan tekinthet vissza, mert az az alkotások sorozatával tesz fényes tanubizonyosságot arról, hogy méltóságában a székfoglalója alkalmával a lelke mélyéből merített kijelentéseit kezdettől véges-végig emberül állotta is. Bárki fordult hozzá, nyílt ajtóra talált, nem sajnált időt, nem fáradságot, hogy a mások gyöngye erejét hathatós támogatásával addig gyarapítsa, míg sikert arat.

Egy 40 évig befejezetlenül állt kőhalomból, amely a galambok fészkekül szolgált, Isten dicsőségére hajlékot emelt; az árvatári hiányokat véglegesen rendezte; a törvényhatósági

közutakat csaknem teljesen kiépítette; a komlóegyesületet megteremtette; az egész ország részvételével lelepleztette az első vértanu szobrot; a vármegyei árva- és szeretetház ügyét dülőre juttatta. A vármegyei és városi tisztviselők, a városi felső kereskedelmi iskolai tanárok és a városi tanítók fizetésének rendezése, valamint az országban egyedül álló intézménynek megteremtése: a községi alkalmazottak nyugdíjintézménye mind az ő működésének, az ő fáradhatatlan munkásságának, szívós akaraterejének, tántoríthatatlan kitartásának a gyümölcse.

Konkolyt soha nem hintett, hanem mindig a békés munkásság áldásos magjait vetegette.

A gazdasági egyesületet egyesítette a gazdasági szövetséggel, ennek támogatására a vármegye törvényhatósági bizottságától 28000 korona évi segélyt eszközölt ki.

Amióta főispáni székétől megvált, szívvel-lélekkel a gazdasági egyesület felvirágoztatásának szenteli minden idejét, lelkesedéssel fáradozik annak megszilárdításán.

Ennek a férfinak az arcképét leplezte le a vármegyei törvényhatósági bizottság folyó évi június hó 27-én tartott közgyűlésén. Nem hangos utcai zívajjal, hanem a komoly emberek meggondoltságával hajtották meg előtte a „Munka” előtt az elismerés zászlaját.

Mi hisszük, hogy kiváló képességeinek, szívós lelkesedésének, kitartó munkásságának a közjó és vármegyénk még sokat fog köszönhetni.

Eördögh Elemér ünnepi beszéde.

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Bács-Bodrog vármegye egyik legnépszerűbb fiának: *Latinovits Pál* arcképének leleplezése alkalmából engem ért a megtisztelő felhívás, hogy az ünnepi beszédet én tartsam meg.

Megvallom: a meghatottság és öröm nem kis érzetével vállalkoztam erre!

Mert ha *Cicerónak* (de legib. L. II. c. 24.) *tanúsága szerint* ama 12 táblán, — mely a világ egykori felelmes uralkodójának: Rómának írott törvényeit a Fórum legjelentékenyebb helyén — a rostrumoktól elnevezett szószek közelében föllálva hirdette, — *ez is vala irra*: „honoratorum virorum laudes in concione memorantur” — „az érdemes, a tiszteletreméltó férfiak dicsérete a gyűléseken hirdettessék, — *ugy érzem*, áll e törvény a jelen esetben mindennekfelett, — hisz akinek arcképét máma a köztisztületnek fogja e

Az áldott ház.*)

Színpadai kép.

Írta: **Domotör Pál.**

Előadott 1908. június 28-án, a „Zombori Katholikus Legényegyesület” új székháza felavatásának ünnep-estéjén.

SEMÉLYEK:

A vándor	—	—	Személyesítette	Dvornák Miklós.
Nyomdászsegéd	—	—		Kovalovszky István.
Péksegéd	—	—		Schink József.
Kőművessegéd	—	—		Mayer József.
A hit nemtője	—	—		Mészáros Mariska.
A remény nemtője	—	—		Hajnal Krisztina.
A szeretet nemtője	—	—		Horváth Mariska.

Színhely: szabad tér, befásítva, a baloldal elején paddal.

I. JELENET.

A vándor.

(Jól öltözött munkás fiatal ember, jó balról, a szín közepén megáll.)

Hazamba jöttem újra. Idegenből.
S keressm merre, hol a hon?
A távolság ki nem törle szívemből —
És fölismerni nem tudom.
A bére, az most is oly szilárdan áll,
A völgy oly édes pihenőt kínál,
És a virágok, mint szelid szemek,
Ugy üdvözölnek: „Az Isten hozott!”
Csak pályatársim lelke változott.
Ezek merőn megnézve, kérdenek:
Mi céloom itthon: béke, háború?
— Itt béke nincs, tudd ám meg ezt, fiú!

*) Az előadási jogot a „Zombori Katholikus Legényegyesület” fentartja magának.

Pedig én békés otthont keresek,
Hol munka után megpihenhetek,
Hol biztos céloom végre föllelem.
Vezérelj hozzá, édes Istenem! (Leül a padra.)

II. JELENET.

Előbbi. A nyomdászsegéd. Később a hit nemtője (ifjú nőalak).

A nyomdászsegéd.

(Elegge jól öltözött fiatal ember, kabátja gomblyukában virággal, jó a szín jobboldali mélyéből, a Vándor utolsó szavai alatt ér a színré. Beszéde alatt őt a Vándor esodálkozva, majd izgatottan nézi.)

Istenről szólt itt valaki. No lám,
Itt ül, még nem is térdel. Cimborám!
Beszélj, ki is vagy, jámbor atyafi?
Lehet ma már Istenről szólni?
Hol van, ki látta s érzé tetteit?
Nem pusztá veletlen-e minden itt,
Mit Isten jóságának tartanak?
S nem szenved egykep gyermek és az agg?
A haldoklóért bárhogy könyörögnek,
Nem kell átadni mindannyit a rögnek?
Azért becsüld az élet javait;
Hagyd a hitet, az ugyse boldogit.
Csak sorsodon javíts, amint lehet —
S jól nyisd ki mindig a füled s szemed!
Ne legyen gazdag senki, vagy mindenki!
Öröklés, szerzés . . . nincs kivétel semmi!
Az öröklés csak véletlen eset;
S szerzett, kinek szerzése kedvezett.
S ki nem örökölt s nem szerzhetett,
Az csak rabszolga, rabmunkás lehet?

S oly hitvány bérért, amit ma fizetnek!
Nincs gondja ugy-e erre az Istennek?
Hát így sok eszközt ne nézz ám gonosznak,
Mit az avult rend ellen szegezünk.

S minden újságlapot el nem koboznak,
Amelyben izgatunk, követelünk!
A munkások többsége van velünk!

(E szavaknál belép a középről a Hit nemtője s megáll a szín mélyén, szigorú arccal nézve a nyomdászsegédre, mintha a szavába vágni akarna.)

S miért nem sujt a törvény büntetése,
Ne félj, az Isten sem büntet meg érte.
Hihetsz szavamnak, — ezt így olvasom
S így terjesztem, — mert én is nyomtatom.

(Dacos arccal megáll a szín jobboldalán.)

A vándor (magában).

Miket beszél!

A hit nemtője.

(Hirtelen előlép és páthoszzal beszél, mialatt a Vándor ihletetlen, majd lelkesedve nézi őt, — a nyomdászsegéd elfordul.)

Ne higgy a szörnyű szónak!

Ifjú, ne higgy a hit nélkül valónak!
A nap dicső fényt szór bünös fejére —
S ő Alkotóját megcsúfolja érte:
Beszívja ő a balzsamos leget —
És káromolja érte az eget;
Számára hajlik meg az Ur kalasza —
S magát az Urnak ő meg nem alázza;
A tél fagyától védi őt a tűz;
Tavaszi, virágot gomblyukába fűz:

nemes vármegye átadni, — régen benne van már mindnyájunk köztiszteletében, régen szívébe zárta őt Bács-Bodrog vármegye . . .

Nyugodtnak érzem magam egészen, midőn festéséhez fogok annak a szép képnek, melyet a valóságnak egészen hűen visszaadni — szívemnek legforróbb és legóhajtottabb vágya! . . . Sem a hála nem fűz, sem a politikai hitvallás azonossága nem köt Ö hozza, — elfogultságtól menten, függetlenül járhatok el tehát! . . . Mint egyszerű szemlélője és tanulmányozója egy jellemnek, — a történetírónak — mondhatnám — száraz munkája vár csupán reám . . . S ha a jellemkép, melyet im lefestek s melybe lelkeket kívánom önteni, a valóságnak teljesen még se felel meg, vigasztalást merítek azon meggyőződéséből, hogy egy oly antik fogalomról kell képet festenem, melynek — mint a drágaköveknek és általában — a művész szebbítő kezére nincsen szüksége, hogy belbecse megismertessék, — és oly jellemvonásokról kell szólnom, melyeknél a legerőtelenebb szózat is e tiszteletreméltó teremben, hol életének 4 és 5, legemlékezetesebb éve folytott le, — nem maradhat élénk visszhang nélkül! . . .

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Százfele az eléthivatás, melybe a Mindenható jósága helyez el bennünket, természetesen, hogy az eléthivatások különbözőségének megfelelőleg legeltérőbb medrekben folyik is le az ember élete s míg egyesek pl. a politikai élet sikos porondján vagy a társadalmi élet rögös mesgyéjén fáradoznak a közjóért, mások a tudomány néma berkeiben vagy a hivatal csendes magányában kötelességeiket lelkiismeretesen teljesítve szolgálják hazájukat . . .

Sokszor megcsodáltam például azt a betegápoló hallgatag nénikét, ki égő hitének csodás bátorságával ott örökdió a ragályos beteg haldokló agyánál és — lelket Istenére, nevét a haláttal jövőre bízva — ott is pusztul el névtelenül! . . . Elismerésre méltó Ö — tagadhatatlan! . . . Lelkünk nagysága előtt önkénytelenül meghajlik és mi bámuljuk benne a hivatás, a szeretet áldozatát! . . .

Ha a lelek aztan önfeláldozásában még tovább halad s perzselő meggyőződésének, hivatása szeretetének azon magaslatára emelkedik, hová már gyöngye szemünk — vakító fénye miatt — alig tekinthet, úgy elismerésünk csodálatát, sőt féltelmes megdöbbenését változik át . . . Midőn a katona, hogy hazáját megvédje, az aknát, mely őt is darabokra tépi, mégis lazás örömmel robbantja fel, midőn az orvos, hogy a *ragály szérumát* megállapíthassa, a betegség bacillusait öntestébe oltja, midőn a tüzoltó, hogy életet

menthessen, a már-már összeroskadt épületbe rohan, midőn a férfiú, hogy segítséget nyújtson, a zajló folyam *tajtékzó hullámainak örvényébe* ugrik és így tovább . . . e hősök elpusztulnak legtöbbször anélkül, hogy célt érthettek volna . . . S mégis! *Ha az az örületen vágató vizesés*, bár titáni ereje porrá zuzza is a hátára tevedt törekény csolnakot, nem zuhan le hasztalan a bércet ormáról, mert menydörgő hangjával a világgyetem Teremtőjének hatalmát hirdeti, — akkor az ilyen férfiak is — ha csakis az lett volna rendeltetésük, hogy emberi természetünk egész nagyságát tüntessék fel, nem éltek hiába! Mert nekünk ragyogó tettekre, tündöklő példákra is van szükségünk, hogy bámulva a hőst, kinek követésére magunkat felette gyöngéknél érezzük, legalább ideális eszmékért lelkesedni, megrendítő emlékeknek hálánkkal és elismerésünkkel *áldozni* tanuljunk! . . .

De van valami a világon, mi ha mindennél nem is főnagyság, tagadhatatlanul ép oly nehéz és elismerésünkre nem kevésbé méltó, t. i. *azon tisztoríthatatlan állhatatosság és szívós kitartás, mellyel a férfiú egy egész életet felölöl eszme szolgálatára áldozza összes erőit!* . . . És ha ez az eszme *állandó*, fáradtságot sohasem ismerő, színt idegeket őrölő munkálkodás a közjóért, a nép gyermekeinek *szociális, gazdasági, anyagi boldogulásáért*, kerülve minden feltűnést, kerülve minden szereplést, — ha ez az eszme az önzetlen munkálkodás megszentelt eszméje egy egész vármegye kulturális fejlődéséért oly bámulatos mérvben, hogy szívében joggal érezheti, hogy — miként a bányász, ki midőn homloka verejtékében hozza fel a mély tárnák kincseit, mindenkit gazdagít, de maga örökre szegény marad, — Ö is hivatásában áldást, derűt terjesztve, nem is áldozott föl annak semmi mást, *csak Önmagát*, — *méltó*, hogy akkor, midőn a nagy tömeg leginkább csak azoknak, kik olesó népszerűségben utaznak, nyújtja babérait, — *az a férfiú*, kit ezen ünnepélyes pillanat is meg nem csappant lelkesedéssel talál abban a hivatáskörben, melyet már 30 évvel ezelőtt mint ifjú választott magának, — *érezze azt*, mit igazában csak azok érezhetnek, kik legóhajtottabb dicsőségüket hivatásos kötelességeik csendes teljesítésében találják: *ezeknek háláérzetét!*

És ha ily jellem, kit Isten nem egy kis körnek, hanem egy egész vármegyének adott ajándokul, — azon napok egyikéhez ér, melyeket az életben mintegy határköveknek szoktunk *kijelölni*: nem méltó-e, hogy valamint életének áldásos és eredményes munkássága egy magányos kórhöz szorítva nem vala, — úgy az örömben is mindazok részt

vegyenek, kik munkálkodásának gyümölcseit annyiszor élvezték vagy legalább is munkálkodásának önzetlenségét csodálva szemléltek? . . .

Ez volt — úgy érzem — azon gondolat, mely e nemes vármegye törvényhatósági bizottsági tagjait oly szép számban gyűjté máma e sok vihart látott teremnek falai közé, s midőn ez ünnepélyes hangulatot látom, azon édes tudat tölti el keblemet, hogy Bács-Bodrog vármegye törvényhatósága ezen szerény keretekben mozgó, de szívből fakadó ünnep megindítása által csak egy sokaktól osztott közóhajtnak lön szívesen fogadott tol-mácsa! . . .

Jóságos elnézést kérek — Tekintetes Törvényhatósági Bizottság, — ha én, kitől tan egyesek latinovits Pál kimerítő életrajzát kívánják es várják, mint a vándor, ki havasra kusza fel, mert már az első kilátás szépségeitől megválni nem tud, — *e kívánságának és várakozásának mindenben eleget* nem is bírok tenni! . . . Kinek élete annyira nyitott könyv, — ki idejét és tehetségeit mindenekfölött e nemes vármegye előrehaladásának szentelte nemcsak a politika sikamlós porondján, nemcsak a társadalmi élet ezer változataiban, nemcsak oly szolgálatokban, melyeket a történet feljegyez, — hanem csendben is, itt egy akadályt hártva el, ott egy kis eredményt viva ki, hogy ernyedetlen fáradozásaival, melyeket sokszor azok se ismertek, kik szívéhez legközelebb állottak, — a távolfekvő *sikerhez* közelítsen, *vagy csak mások számára az utakat egyengesse*, — kinek élete tehát mindannyiunk szemé láttára folyt le és folyik — mostan is, — ilyen kivételes esetben talán feloldottnak is érezhetem magam e kötelesség alól! . . .

S ha áldásos tevékenységéből egyes fénypontokat mintegy rapszodisztikusan — mégis kiragadok, teszem azt főleg azért, hogy a Tekintetes Törvényhatóság tagjainak szívében is emléket — acre perennius — emeljek azon tündöklő jellemvonásoknak, melyekkel az ünnepelt igénytelenségemnek is *oly meleg ragaszkodását és bámuló csodálatát valósággal kierőszakolta!* . . .

Ezeknek disze, koronája — Tekintetes Törvényhatósági Bizottság — tagadhatatlanul *mély éges hite, öntudatos vallásossága!* . . . „Mint a tiszta ég, akár egy darabját, akár egész boltozatát lássuk, — mint az összhang, ha távolról vagy közelről halljuk, — mint a napsugár, mely fényt és meleget terjeszt mindenre, mire hat” (br. Eötvös), — *ilyen az Ö hite*: öntudatos, tiszta, összhangzó és meleg! . . . Az első századok konfesszorai vetekedhetnének csak Ve! . . . És midőn őt ezért egyesek elfogultnak, sőt bigottnak

Az ősz neki is megrakodva tér meg,
— S ő tagadója a Gondviselésnek!
Feledi porból való lételet,
S mit a sors neki nyújtott, nem elég:
Szentsegtelen kezét, önös javára,
Rátenne mások szent tulajdonára,
Hogy annak romján, pusztitáson át,
Alkossa meg a saját otthonát.
A feeske példája őt meg nem hatja,
Mely fészket nem dúl, hogy önfészket rakja.
Kit jóra még a méhecske sem int,
Mely dolgozik, gyűjt példás rend szerint.
Pedig, amint a méh szorgalma áldva:
Isten az ember munkáját is áldja.
Ifjú, ne higj a hit nélkül valónak!
Higj létében a nagy Mindenhatónak.
Hogy van, ki szívünk legmélyébe lát —
S az öntudatban, jöttében megáld.
E földi letben egyedül a hit,
Ami vigasztal, ami bátorít:
Ez ad erőt a súlyos küzdelmekben,
— Oh ifjú, apold a hitet szívedben!
(Visszahuzódik a szin baloldalának mélyébe.)

III. JELENET.

Előbbiekt. A pékségéd. Később a remény nem-tője ifju nőalak.)

A pékségéd.

(Középkori férfialak, pekunakásra való öltözetben, jó a szin jobb oldali mélyébe. Beszéde alatt a Vándor magába van merülve, majd egykedvűen nézi őt.)
Hiába már itt minden. Az ördögbe!
Hogy az a sztrájk oly csufosan ütött be!

A penzem fogytan, hitelem is fogytan,
Legpórujártabb bünbak én vagyok tán!
S az még a bökkenő, hogy nincs remény,
Hogy mindezt hamar kiheverjem én.
A gazdám nem vesz vissza, a haláttan,
Kinek olyan szép zsemlyéket csináltam,
Mindig kisebbet, hogy vén majszterem
Örömben be-berügött velem.
És most a sztrájk előtt mit mondott a zsvány?
„Kis zsemlyét csak csinálj, de *nagy* bért ne kívánj!”

Helyem hát nincs, — azt szépen elsztrájkoltam.
S hírem után, ha lesz is, — tán a holdban.
Vagy tán a másvilágon . . . másvilágon?
(A vándort észrevéve, feléje megy s hozzáfórdulva szól.)
Ugyan, mondjad csak, idegen barátom,
Van e a földön túl egy másvilág?

(E szavaknál belép középről a Remény nem-tője s megáll a szin mélyén, ellentmondóan nézve a pékségédre, mintha a szavába vágni akarna.)

S helyet kap-e ott minden mákvirág?
Lehet-e ottan boldogulni végre?
Főképp pedig van-e szükség ott — pékre?
Én nem hiszem, egy szót se én belőle,
Egy sztrájkoló se adott hírt felőle.
Már én csupán a butykosnak hiszek.

(Kabátja belső zsebéből úveget vesz ki s rámutat.)

(Felre) Meg annak, ki a koresmában fízet.
Jer, eljünk vigan, mától holnapig,
Hol semmi munka, csak mámor lakik!
(A szin jobb oldalán marad a nyomdász-segéd mellett.)

A vándor. (Maga elé.)

És ezzel menjek én . . .

A remény nem-tője.

(A vándorhoz hirtelen közel lépve, kérő hangon beszél hozzá. A vándor ábitattal hallgatja.)

Ne menj, maradj!

Utján a romlás eljegyzette vagy.
Kifosztja lelked, s szíved mélyibe
Ketségbeesés magvát hinti be.
Most ő a mámort, ám majd ez őt hajtja —
S megfojtja, mint a Számum forgatagja.
Ki így él, oh az mindig elfelejti,
Ha van, ki könyjét ő miatta ejti.
S ki így beszél, sosem szerethetett
Szülőt és testvért, hitvest, gyermeket;
Meglátni, — ha már elhalt édes anyja,
Meglátni ismét, szíve nem óhajtja,
Vagy testvérét, vagy saját gyermekét, —
Lelkében róluk nincsen Égi kép;
Nem jár az soha temetői kertben,
Ha tél után a tavasz oda lebben,
Nem érez sejtést szíve rejtekén:
Hogy a siron mért zöldül a remény?
Nem látja ott, ha ujl a tavasz,
Hogy feltámadás bizonyosága az.
Oh, pedig ebben hinni, ezt remélni,
Erő, a veszteség után is élni;
Vezérfény, mit a menny sugára hintett:
Meglátni újra elhalt kedvesinket.
S aki reméli, hogy van tulvilág,
Óhajt is oda tisztán menni át —

tartják, szelid komolysággal kéri tőlük Tertuliánal: „Miért nem szünik meg a tarthatatlan állapot, melynek tömör jellemzése: *harc a név ellen?*“ Értsen meg bennünket már egyszer ez a század! Ellenségek vagyunk — igen, — de nem az emberi nemnek, hanem a tévelynek ellenségei. Ha küzdünk, — küzdelmünk célja: megmenteni ellenfeleinket!... S ha irtóháborút folytatunk ama tudomány ellen, mely magának Istennek létét is tagadja, ha irtóháborút folytatunk azon irodalom ellen, melynek pokoli célja: népszerűsíteni a hazátlan bitang-ságot, népszerűsíteni az erkölctelenséget, ha küzdünk kérelhetlenül az irodalmi szörnyek ellen, kiknek bátran lobbantjuk ugyan-csak Pertuliánal szemökre: „Ti töltitek meg a börtönöket, ti folyton a bányákat“, — ugye küzdelem nemesak a katholicizmus ügye, — „közellenség ellen minden ember katona — in publicos hostes omnis homo miles est (Tert.), — küzdelmünkért a társadalom há-lá-jára tartunk igényt!... *Félre tehát a tarthatatlan váddal*, mintha mi maradiak volnánk!... Nem, mi is az új idők emberei vagyunk, telve tisztelettel a modern társadalom minden igazi, nemes vívmánya iránt, de az ősi hit, az ősi erkölcs, az ősi jogtisztet, az ősi becsület szolgálatában!... Csak egyben vagyunk maradiak s akarunk is maradiak lenni mindenkoron: mi ezer évvel meggyünk vissza s keressük szent István honal-kotó királyunk nyomdokait s hűségesen jár-dalunk azokon!... *Ime így fest az Ő bigott hitvallása, mélyen szántó: mert öntudatos, magasan szárnyaló, mert főséges; — mintha csak a nagyemlékü Steinert vallaná mesteré-nek, midőn így szól: „Meg kell értetnünk századunkkal, ne félte tőlünk igaz, nemes vívmányait!... Mi is a békét akarjuk, de nem a léha, a hazug békét, hanem azt, amely az igazsággal párosult. Mi nem támad-juk meg e századot, de elég bátrak vagyunk neki feltárni az igazságot, mert reménylünk megmentésében!... Bátorság és szeretet a jelszavunk!... Gyógyítani a bajokat, fel-emelni a lankadókat, távollartani a veszé-lyeket, — ez tisztünk és dicsőségünk!... Amit teszünk, drága hazánk érdekében is tesszük, ki rosszalhatná felszólalásunkat?... Ki ne rosszalná tétlenségünket?...“ (Steiner). Szükséges-e még többet mondanunk?... El-merülve e lelki életnek, e kijegecesedett benső világnak komoly tanulmányozásába, — való-ban egy antik apostoli jellem és mégis libe-rális karakter bontakozik ki egész szinpom-pájában és tartalmasságában előttünk és én — tekintetes törvényhatósági bizottság — bol-dognak érzem magam, hogy a hit és vallás fogalmával kapcsolatban a liberális szó fogal-*

mát e díszes társaságban a szó valódi, leg-szebb, legnemesebb értelmében használ-hattam!... .

Láttuk tehát e hitvalló férfiut!... Aki azonban — tekintetes törvényhatósági bizott-ság — ily mélyeséggel hittel rendelkezik, az *rossz hazafi sem lehet!*... És valóban!... Jól tudjuk mindannyian, hogy hazafiságának fényes bizonyosságát mennyiszor adá az ünne-pelt, mi Ő nála oly természetes, ki honpolgári köteleit a haza, a nemzet és szülőmegyéje iránt *oly tisztán felfogta* s nemes szívének sugallatát, családi hagyományát, főispáni elő-deinek magasztos példáját követve, *mindazt*, mit rendes és rendkívüli időkben elvart, követelt a közös jó anya gyermekeitől, *hűsé-gesen teljesítette*.

S amely megfigyelőnek szeme mélyebben szokott betekinteni a lélek benső életének tengerébe s annak mozgalmak mélyében fölsimeri a fölszinen szakadozva föl-föltü-nező jelenségek benső összefüggését, annak szellemi szemei előtt egy gyönyörű képbe fognak olvadni az Ünnepelethez mindazon hazafiúi reményei, törekvései és tettei, melyek nyilvánossá teszik, hogy szíve szeretetének tárgya vala *egész főispáni működése alatt* e nemes vármegyének szellemi haladása, anyagi gyarapodása, — *a nagy, a fájdalom harok idején pedig* az ősi alkotmány megvédése és biztosítása intakt jellemének kifejedése árán is. — nyilvánossá teszik, mily összefüggőleg és következetesen hatott nála e *célra* minden: becsületes politikai multja, fényes főispáni működése, lebilincselő alkalmi társalgása, a szellemi ép ugy, mint erkölcsi emelkedésnek szolgálatjában hozott áldozatai!...

S pedig ez annál nagyobb érdeme, minél nehezebb korban élt!... *Ugyanis* az Ő politikai elele — mint általában az utóbbi viharos években mindannyiunké — nem ha-sonlítható azon folyamhoz, mely rendes med-rében megszokott irányban hordja biztos nyugalommal zavartalan árjait: *mert* oly időkbe is esett, melyek inkább *a fölzdult elemek által mélyből fölkorbaécsolt tenger viharos képet állítják előnkbe!*... De ily válságos, komoly időkben se veszté *irányát, öntudatos szilárdságát!*... nem különösen azon gyászos időben, midőn fegyveres erő nyomult az ország hazának termeibe és a darabont világ vad erőszaka ülé orgiáit a magyar alkotmány sáncai fölött!... Ki is volna e teremben és e termen kívül, ki most már el ne ismerné, hogy maga az volt leg-nagyobb hazafiúi erénye, hogy e válságos napokban, midőn a jobbak közül már annyian vonultak elkedvetlenedve vagy épen reményt vesztve félre, — Ő nem hagyta oda főispáni székét — akkor már kintpadot — és nem

dobta szülőmegyéjét martalékaul egy elkép-zelhetetlen végű felfordulásnak oda?!... Pedig, miként a pók nyálát a virágra, úgy szórták a *tulfeszültség e villamos légkörében* már-már a hazaárulás vádját is egyes jóhi-szemű, de exaltált lelkek Reá!... És ha nem is a hangosan gondolkodók között, de elmerülve egy nemzet közös fájdalomában, a némán tőrök és szenvedők jóhiszemű tábo-rában mintha én is köztük lettem volna... Hogy lelkében mi minden zajlott, mily nagy es kínos harc folyhatott le, — hisz Ő is csak ember — nem tudom!... *Csak idővel értettem meg és bámulva, hódolattal láttam*, hogy később volt becsületes, makulátlan, fényes multját fölállozni, később volt inkább Önmaga áldozatul esni, mintsem hogy egy egész vármegyét, — mellyel szíve annyira összeforrt — fölállozzon!

És ez oly természetes Ő nála!... Hogyne féltette volna az Ő meleg, az Ő hazafiúi szíve mindazt, mit az ősi alkotmány a nemzet — tehát vármegyénk javára és dicsőségére is alkotott és megörzött — azon sok vihart látott és túlélt ősi alkotmány, mely *életrevalóságát* egy évezredes létevel, — *célirányosságát* az általa eszközlött nem-zeti nagysággal bebizonyította, — mely a feje-delem és nemzet között böles mérséklettel megosztván a hatalmat, mindkettőnek oltalma alá állította a haza szent érdekeit, mely ugy örködött a honunk földét lakó különböző nemzetségek *igazai érdekei, jóléte fölött*, hogy magyar fajunknak az őt közjogilag és törté-netileg megillető állását nem veszélyezteté, *ez országnak* magyar jellegét mindenkorra biztosította, — melyért épen azért népünk egymást követő minden nemzedékei *lelkésülni*, hősileg küzdeni, dicsően győzni és halni tudtak!...

... Midőn aztán a sötét felhők elvo-nultak a megrendített, de össze nem omlott alkotmány sáncai felül és újra kisütött a fényes napsugár, — készséggel hagyja oda méltóságát, mely Neki mint a főispánoknak általában több tövist mint rózsát termelt és fölemelt fölvel, avval az édes öntudattal távo-zott: hogy hazájának odaadó, hűséges fia volt!...

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

„Ha van tiszta öröm a világon, ha van boldogság, melyet évek fáradságával megvá-sárolni érdemes, azt — báró Eötvös József szerint — csak az ismeri, aki életének min-den reményeit egy célnak feláldozni kész“. Az ünnepelethez e tiszta örömben is bőséges része volt!... Célul tűzve ki magának *szülő-megyéje közgazdasági restaurációját*, — egész lélekkel, munkabíráóságának emberi erőt szinte fölülhaladó szívóságával látott kedvenc esz-

S megemesül az életküzdelenben.
— Oh ifju, ápolj a reményt szivedben.

(Visszahuzódik a szín baloldalának mélyébe. a hit nemtője mellé.)

IV. JELENET.

Előbbiek. A kőművesegéd. Később a Szeretet nemtője (ifju nőalak.)

A kőművesegéd.

(A férfikor delén levő alak, kőműves munkásra valló öltözetben, jó a szín jobboldali mélyéből. Beszéde alatt a vándor megütkezéssel nézi őt, a végső szavak alatt magába mélyed.)

Elkergettem. Más mondja: elhagyott.
Hát így is, ugy is egyedül vagyok.
Vagy elkergettük egymást. Egyre megy.
Már nem szerettem őt — s ő engemet.
Szóval: mi egymást nem szerettük. Jól van.
Egy nyelven asszonyt ki szeret valóban?
S mellette három, négy, öt gyereket!
Ki szerethetne rájuk eleget?
No, az aprókat el is vitte mind.
A két nagyobb futkároz idekint.
Az egyik fiu pék —

A péksegéd.

Inas, ép' abban
Az üzletben, honnét én kipottyantam.

A kőművesegéd.

A másik holmi kefe-nyomást hajszál.

A nyomdászegéd.

Szedőgyerek minálunk.

A péksegéd. (Félre.)

A szenny lapnál.

A kőművesegéd.

No, hát már nincs is, akit én szeressek.
Akire folyton-folyvást csak keressek.
Szónokolták: szeressem a hazát.
Még mindig várom, mit a haza ad.
Vagy szeressem a gazdátam talán?
Kit délre esibesült vár asztalán,
Mig én nyelek keményre főtt babot,
Hogy téglát érzek, — ha téglát rakok.
S ki nem emelné a napszámomat,
Levon inkább, mintsem hozzája ad.
Hát tromfra-tromf, ha már ez így vagyon:
A fele munkánál őt otthagynom!
— Szorongatni a gazdát ez a fő! —

(E szavaknál belép középről a Szeretet nemtője s megáll a szín mélyén, ellentmondóan nézve a kőművesegédre, mintha a szavába vágni akarna.)

Mit én vakoltam, csak simítsa ő.
Hát én a gazdátam se szeretem.
A társaimat csak tán lehetne? Nem!
Ha jobb munkát előlük elkapok,
Tőlük sokszor fejbeverést kapok.
Nincs, kit szeressek ezen a világon!
Hidd el nekem (a vándorhoz) te, fiatal barátom!
Magadnak élni a legjobb dolog.
Igy lesz elég kenyered és borod. (A pék mellé megy.)

A vándor.

(Maga elé) Magamnak éljek, szeretetlenül,
Mert ezer gond, baj a fejemre gyül...
Es itt jó gazda, jó barát se volna, —
Oh, szent Isten, ha ez igazat szólna!

A szeretet nemtője.

(Előre lép s a vándor előtt megállva, hozzá meleg hangon beszél. A vándor őt mind lelkesebben nézi.)

Hazug minden szava! Ne higj neki!
Ő rossz szíve érzését hirdeti.
Racáfol a nagy, teremtett világ,
Az élőlények miriádnymit át...
Lenn pity-palaty szól, gerle bug az ágon,
Kis méhe zümmög himporos virágon.
Ez, a természet egyszerű danája,
E végtelen dal, édes, önfeléd,
Ez sugja: él az örök szeretet,
Él és van mindig otthonos tanyája.
De nemesak örömeiben osztozó:
Türeelmes, munkás, önfeláldozó.
S nincs áldozat, mely nagy a szeretetnek,
Oh, nincs a szívben olyan áldozat.
Nézd az anyát... az édes kicsinyeknek
Vérét adó pelikán-madarat!
S nézd névtelen sok hősét a hazának!
— Csakugy, mint Zrinyit s Rákócziakat —
Mily nagy, ki mindent a hazának ad!
S mily kicsiny az, ki mindent tőle vár csak!
S nézd a keresztet az Ur áldozatját!
Hogy szeretett Ő, az Isten fia!

méje megvalósításához!... Immár harminc éve dolgozik rajta nem esüggedve, nem lankadva folyton-folyton... Valóban *megindító és példaadó* az a tántoríthatatlan állhatatosság, mellyel egy egész életreszóló eszme kivételének áldozza összes erőit. S micsoda önbizalommal, micsoda kitartással!... Megy faluról falura szép időben, sárban, lelkesítve és lelkesedve folyton... Az édes apa nem esügg annyi szeretettel, ragaszkodással gyermekein, mint Ő a szegény népen és gazdátársain...

Főispán korában a földművelésügyi miniszteriumban valósággal feltek Tőle. Ugyiszólva hétről-hétre megjelent ajtóról-ajtóra, referenstől referenshez járva, hogy úgy a vármegye, mint az egyesek jogosult kívánságait, alapos kerelmét, esetleg panaszait előadja és kielégítő megoldást nyerjen. Az utolsó irodaszolgától fel a miniszterig nem is hívták Őt ott másként, mint „a bácskai nép jötevőjének”. S a bácskai nép annak érzi, annak tudja, annak nevezi maga is Őt!... Érti, tudja, hogy Ő hozzá mindenkor bizalommal fordulhat, meghallgatást és támaszt talál Ő nála mindig. Jól mondják, hogy demokrata Ő tetőtől talpig, igen az, demokrata Ő, de a szó legideálisabb, legmagasztosabb értelmében. De a nép, a gazdaközönség se haladatlan vele szemben. Szeretetének melegével öleli keblere, szívébe zárja jötevőjének emléket és mindennapi imáiba foglalja Őt...

S ez az Ő legszebb jutalma!... *A gondterhes fellegek eloszlanak, — feledésbe megy minden csalódás és keserűség, a múltnak összes vérző sebeit betakarja megbocsátó erejének gyógyító hatalmával a nép, a gazdaközönség az ő megdönthetetlen és mélységes ragaszkodásával és szeretetével „a bácskai nép jötevője iránt.”*... Szögezzük le — tekintetes törvényhatósági bizottság — azt a lenyt, hogy „Bácsmegeye mezőgazdaságának kedvező helyzetét, szerencsés viszonyait annak a szellemnek köszönheti, melyet Latinovits Pál keltett életre és melynek térhódításáért emberfölötti szellemi és fizikai erőt fejtett ki.” (Pető: L. P. beszédei. VII.)

S most hulljon hát le a lepel képmásáról annak a tiszteltreméltó ferfinak, kire szülőmegyeje oly büszke lehet, had legyen e kép minden szónál ekesebb és tartósabb hirdetője annak a tántoríthatatlan állhatatosságnak, mellyel az Ünnepelet egy sokszor tövisekkel koszoruzott hosszú életet áldozott föl e vármegye szellemi haladásának és anyagi gyarapodásának kivívására egyaránt!...

A 99 évet élt Tiziánnak, a jeles festésnek emléket egy a dei Trane templom talapzatába beeresztett fehér márványszület jelze csupán — ezen egyszerű felirattal: „qui giace Tiziano” itt nyugszik Tizián. A hatalmas velencei köztársaság főbbjei

ugyanis úgy vélekedtek, hogy e három szó Tiziánnak elég, — a többi művei adják hozzá.

Nekünk is e szerény festmény elég, — a többi Latinovits Pal művei adják hozzá!...

Az éljenzés elcsillapultával szó-lásra emelkedett *Schmausz* Endre bizottsági tag és az elhangzott szónoki szép beszéd hatása alatt indítványozta, hogy *Eördögh* bizottsági tag ünnepi beszéde szószerint jegyzőkönyvbe vételessék és hogy a törvényhatósági bizottság *Latinovits* Pált nyílt ülésből táviratilag üdvözljék.

A törvényhatósági bizottság mindkét indítványt egyhangulag magáévá tette.

Vármegyei háziiparkiallítás.

Folyó évi június hó 25-én tartotta a Bács-Bodrog Vármegyei Háziipari Szövetség közgyűlését Fernbach Karolyné elnökle mellett. A közgyűlésnek legfontosabb tárgya volt a jelentés és az elszámolás a május hóban megtartott vármegyei háziipar kiállításáról. A jelentést Krump Vilmos titkár terjesztette elő. A jelentés beszámolt a kiállítás eszméjének keletkezéséről, az előmunkálatokról s magáról a kiállításról, amelynek védnökségét Kossuth Ferenc kereskedelemügyi és Darányi Ignác földművelésügyi miniszterek fogadták el. Kiállítók csaknem az összes községekből jelentkeztek. Népipari gyűjteményes kiállításokkal kiténtek Csurog, Dunagálos, Kiszács, Kölpény, Liliomos, Okér, Opalánka, Osóvé, Oszivác, Overbász, Pacsér, Piros, Sajkagyörgye, Szilbács, Sztapár szerb, Bács, Bogyán, Hercegszántó, Monostorszeg, Palona, Szond, Vajszka sokac községek. Ha azt akartuk, hogy e kiállítással vármegyénk népiparát mutassuk be az érdeklődőknek, akkor ennél tökéletesebb és gazdagabb képet sokkal hosszabb előkészület után sem tudtunk volna előállítani. Köszönet illeti meg ezért a községi jegyzőket, akik a legnagyobb jóindulattal karolták fel az ügyet; de különösen köszönet illeti meg Gubitzka Kálmán monostorszegi igazgató-tanítót, aki fáradságot nem kímélve

gyűjtötte össze a sokac községekből a népipari készítményeket és rendezte be a kiállítás legértékesebb részét, a sokac-szobát. A kiállítás súlypontja a népipar volt. Ezenkívül a műkedvelők is oly nagy és értékes gyűjteményt produkáltak, hogy 5 termet zsufolásig megtöltöttek, sőt a későn érkezett tárgyakat helyszűke miatt vissza kellett utasítani.

A népipar másik ága: a kosár- és vesszőfonás is szép gyűjteménnyel volt képviselve, melynek összegyűjtése és elrendezése Zabik László érdeme.

Az óriási anyag elrendezését Fernbach Karolyné, Alföldy Gedeonné, Csernyus Pálné, Halász Gyuláné, Karácson Olga, Trischler Gyuláné, Vojnits Ilonka urhölgyek, Király Lajos és Tomcsányi Aladár urak végezték. A pénztári teendők részbeni végzését Vujevich Alajos ur vállalta magára.

A kiállítást május 13-án Szerényi József v. b. t. t., államtitkár nyitotta meg Sierbán János és Szüry Dénes min. tanácsosok kíséretében. A kiállítás május 24-én záródott.

Amilyen fényes volt a kiállítás erkölcsi sikere, épen olyan fényes volt az anyagi is.

A költségek alapját megvetette a február hó 13-án és 14-én tartott műkedvelői előadás, mely 71232 koronát jövedelmezett. Hozzájárult ehhez az adományok nagy tömege, amelyeknek összege 7375 korona. A május 17-én a kiállítás javára rendezett népnepély 52746 korona kiadással szemben összesen 411861 korona bevételt, tisztán 359115 koronát jövedelmezett.

A kiállítás látogatottsága minden várokozást felülmult. A bérletjegyeseken és a csoportokon kívül naponta átlag 374 látogató volt a kiállításon.

A bruttó bevétel volt 1693011 korona; a még fizetendő tételek kiegyenlítése után marad tiszta jövedelem 8500 korona.

Az elcsomagolás és a tárgyak visszaküldése a legnagyobb gonddal történt. Panaszok alig merültek föl. 10 első, 20 második és 79 harmadik díjat, 45 diszoklevelet adtunk ki és 1095 kor. pénzjutalmat osztottunk szét.

A titkár jelentését a közgyűlés örömmel vette tudomásul.

A titkári jelentés kapcsán Vértesi Károly szép megokolással indítványozta, hogy a közgyűlés a Bácsmegeyei Tulipán Háziipar Szövetség májusi kiállításának nagy sikerét jegyzőkönyvbe iktassa s méltóságos Fernbach Karolyné asszonynak kitünő, rátermett, szakavatott és ügybuzgó tevékenységéért és általa elért fényes sikeréért legnagyobb elismerést és köszönetet szavazzon.

A közgyűlés lelkes éljenzéssel egyhangulag emelte határozattá az indítványt. A főispánné megköszönte az ovációt, a kiállítás sikerének érdemét azonban a titkárra háritotta.

A titkári jelentés tudomásul vétele után megejtett tisztujítás a régi tisztikart megerősítette állásában, a választmányt azonban részben hölgytagok beválasztásával felfrissítette. Elnök lett Fernbach Karolyné, alelnök Zsulyevits Ernő, igazgató Zabik László, titkár Krump Vilmos, jegyző és gazda Petényi József, pénztáros Steiner Lajos, ellenőr Sztrilich Zsiga; a választmány tagjai dr. Balogh Ernő, Falcione Lajos, Fernbach Károly, Fernbach Antalné, Günther Ferenc, Heisinger Antal, Karakásevits Milivoj, Martin Tivadar, Mérő Ignác, Popp Györgyné, Prokópy Imre, Rác Soma, Spitzer Sándor, Sztankovits Györgyné és Vértesi Károly.

Az emberiség egész foglalatját Szerette s érte kellett hálnia.
Oh, legnagyobb szeret a világon!
Egbló kelt megváltás, az ég alatt.
Vigasztalódva a te nagy példádon,
Utján a vándor biztosan halad.
Es legszebb vege minden vándorutnak
Az áldott ház — kunyhó, vagy palota
A ház, hol hinni és remélni tudnak
S embert, hazát szeretni megtanulnak,
Hol beke vár, — oh ifju, térj oda!

A nyomdász segéd.

Ne higgy!

A péksegéd

Ne remélj!

A köművessegéd

Ne szeress te mást,
Csak dupla munkabért!

A péksegéd

S jó áldomást.

A nyomdász.

S mert nem kapod meg, hát csak állj közénk be.
Közös panaszt viszünk a nagygyűlésbe —
S rendet csinálunk.

A pék.

Vagy pedig, te kába,
Mehetsz, ha van pénzed, Amerikába!

A hit nemtője

Oh higgy!

A remény nemtője.

Remélj!

A szeretet nemtője.

Szeress egy jobb világot,
Hol feltalárod ember-célotat.

Im annak képét már előre látod
(Felgördül a hátsó függöny, a ház képe előtt.)

Az áldott házban, mely hi, befogad,
(A vándor a padról felemelkedik s a házat meglepődve nézi.)

Oh lépj be, ebben mindazt feltalárod,
(A nemtők karral a ház felé mutatnak.)

Mi megnevesít s lelki nyugtot ad.
Kilépve innen, biztosan vezet
Az Isten-, haza- s emberszeretet!

(A vándor a ház felé indul s őt körülveve kísérik a nemtők. A nyomdász, pék- és köművessegéd helyeiken maradnak, a háztól elfordulva.)

A függöny lassan legördül.

Végül elhatározta a közgyűlés, hogy az őszi nősipariskolát nyit. Az előmunkálatokkal az elnököt, alelnököt és titkárt bízták meg.

A közgyűlést megelőzőleg választmányi ülés volt, mely a közgyűlés előkészítésével foglalkozott s melyen a titkári jelentés kapcsán Prokópy Imre mondott köszönetet az elnöknek a kiállítás érdekében kifejtett páratlan buzgalmaért.

„Bezdnai szigetét ármentesítő s belviz-lecsapoló társulat.”

III.

Nagy súlyt fektetett a miniszteri biztos a társulat vízi építkezése körül a szilárd, ellenálló képességű, az érdekeltiséget teljesen megnyugtató munkakivitel biztosítására. A gépészeti berendezést 72,150 korona szerződéses árban Ganz és társa vasöntő gépgyár vállalat, a betonépítési munkálatokat pedig Lenarduzzi János fővárosi betonépítő vállalattal közölte el, akinek munkálata 85,129 kor. 22 fillér leszámítolási végösszeget tett ki.

A gépészeti berendezés remeke a magyar gépgyáriparnak.

A szivattyú Körting-féle gázmotor szerkezetű; a vízszállítást 4,4 méter legnagyobb statikai emelő magasságig másodpercenként 900 liter, 2,5 m. emelő magasságig 1000 literben garantálja. A megejtett hivatalos vizsgálat 2,10 m. magas vizzállás mellett másodpercenként átlag 1212 liter vizátlökést állapított meg.

A gázmotor berendezésű szivattyú előállítását ezidőszerezt kizárólag Ganz és társa cég képviselik. A „Margittaszigeti” érdekeltiség karapáncsi és kengyiai telepein elért eredmények után a bezdnai szigetet ármentesítő társulat is a „Körting”-féle szabadalmazott gázmotort állította be. Feltétlenül előnye a szénmegtakarítás. A 85 effektív lóerejű gázmotor 6745-12 Caloria hőképeségű osztraubovári pírészén használat mellett az anyagfogyasztást óránként 44,7 kgr.-mal garantálja, a mi megközelítő számítással, 1-1 évi 100 napos üzem mellett 2000-2500 kor. megtakarításnak felel meg.

Betonmunkálatának szilárdsága az alapozás ellenálló képességében nyilvánul. A telepek földszínen alul 4 m. mélységű ki-alapozási munkálatát erősebb források néhánéha megakadályozták; ennek csökkentését s teljes lekötését keresztbe fektetett vassinrudaknak betonréteggel beöntése biztosítja. Az 1907. évi tartósabb magas Dunavizzállás a bealpozás szilárdságát már kipróbálta. Generátorában eddig a legcsekélyebb vízátzivárgás se mutatkozott, noha ettől a duna menti szivattyú generátorai alig mentek. A most — 1908. május havában — lefolyt vizáradással kapcsolatban a tolatyruknak 45-80 cm. magasságig emelkedett vízátzivárgást mutattak. Tiszta, átszűrt víz, ami azt igazolni látszik, hogy a beton-anyag a legjobb kivitelben se teljesen ment a vízátzivárgás tüneteitől.

A 2958 hold területű a belvizlecsapolást 3 főcsatornából tíz irányban szétágazó mellécsatorna fogja fel s vezeti le. A csatornák hossza: 20,543 fm., ezekből 77,334 m³ földanyagot emeltek ki; a munkásoknak 27,792 kor. 09 fillért fizetett ki a társulat; az ezeken átvezető közlekedő hidak száma: 28.

Jelentékeny munkáját képezte még a társulatnak a gátvonal kiépítése. Itt 162,196 m³ földanyag építetett be, melynek munkára 65,724 kor. 64 fillér. A csatorna kiásatásánál egy-egy köbméter 36 fillér, a töltés munkánál pedig egy-egy köbméter 40 fillér átlagos egységárban lett kifizetve. A munkások napi keresménye: 2,50-4,00 korona között változott.

A szakmáymunkáknál a költségelőirányzati tervezettől a kivitel usque 30-35% eltérést mutat, ami az emelkedett munkabérek folytán kikérülhető nem volt.

Az építkezés és üzemberendezéssel kapcsolatos főbb kiadási tételek:

Befektetésekre	20,585 K
Kézinaapszámra	15,573 K
Fuvarköltsegekre	5,267 K
Műszaki vezetésre	12,008 K
Üzem- és árvédelmi berendezésre	10,645 K
Kártalanításokra	6,172 K
Adminisztrációs tételre	14,075 K

Az elősorolt munkateljesítmények összessége: 335,120 koronára emelkedik. Ha hozzávesszük ezen tételhez a kisajátítási és kártalanítási összegeket, amik a társulatnak részint régebbi időtől fennálló kötelezettségeiből áll elő, részint a kiépítés folytán felhasznált földanyag kártalanítása és a kiépült csatornákra elfoglalt 8¹⁸⁸⁴ 160⁰⁰ hold területnek tulajdonjogi megszerzése után áll be: ami költségelőirányzat szerint 55,000 koronának felel meg; ha hozzávesszük továbbá a törvényhatósági utvonal felemelésének két évi üzemköltsegeket és a kölcsön kamatoknak a fedezetét is, ami 40-45,000 koronára felvehető, akkor megkapjuk a 430-450,00 koronára felmenő végösszeget, amit a társulatnak 1908. év végéig rendeznie és a sokféle érdekek megnyugtatósa végett kifizetnie kell.

Nem lehet mondanunk — pedig a látszat úgy mutatja — hogy a társulat a pénzkérdést utolsó feladatának tekintette volna. A költségvetési fedezetekről felvett bizottsági ülések jegyzőkönyvei igazolják, hogy a miniszteri bizottság már 1904-ben a fővárosi pénzügyminiszter ajánlatai alapján tárgyalta s hogy elfogadható törlesztéses feltétellű egyezséget az ezidőben alapított „Bácsmezei Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság” a társulatnak be is adott 20% évre, 7,7%-kal 98% árfolyamu záloglevelekben elég kedvező stornódíj kikötés mellett.

A pénzügyminisztérium a jóváhagyását ehhez az ajánlathoz nem adta meg. Nem látott elég biztosítékot a társulat érdekeinek megvédése szempontjából, mert a hitelösszegeknek tényleges folyósítását a kötelező okirat a bankot csak feltételesen köthette; más tekintetben kamatszámítási előnytelen-ségekre is rámutatott a pénzügyminiszteri leirat, melyet az 1905. évi általános s elég kedvező pénzvisszonnyok között a társulatra terheseknek talált.

Ez a feltétlenül jóakaró irányítás azonban a társulati kölcsön megkötése körül a társulat további elhatározására zsidbasztól foglyt be. A függő kölcsön felvételére utalt társulat a kedvezőbb hitelkötés reményében ezután már várakozó álláspontra helyezkedett s mert a függőkölcsön folyósítását a helyi szövetkezetek előzőkény körülmények között s kedvező kamat mellett nyújtották, a társulathoz megérlelődött az elhatározás, hogy a finanszírozást amunitás kikerülésével rövid határidőn belül költségelőirányzati kivetések alapján fogja megoldani. 1907. szept. hó 12-én megtartott közgyűlés ezirányban határozott is; feljogosította a társulat választmányát 5-6 évi rövid lejáratú, esetleg államkölcsön felvételére, vagy oly hitelkötésre, mely a visszafizetés előnyeit biztosítja és a társulati kölcsöntörlesztés módjában nem korlátozza.

Kétségen kívül, a múlt évi hitelviszonyok között kölcsönkötésre még gondolni se lehetett. A pénzügyminiszter helyzete kizárta a lehetőséget egy elfogadható, szolid alapú és feltétellű elintézésre; a társulat megkeresési minden oldalról elintézetlenül kerültek vissza; egyedül az osztrák-magyar bank bécsi hitelügyi osztályának az ajánlatát tekinthette a társulat a legkedvezőbbnek. de ez is a kölcsön folyósítását csak 1909-re helyezte kilátásba.

Hogy mi okozta az államkölcsön iránt intézett társulati kérelemnek a mellőzését, azt a min. leirat nem érinti?! Lehet, hogy hitelképességi okok merültek fel, lehet hogy garanciális hiányok léptek előtérbe és nehezítik meg — a nézetem szerint is — autonómiájához még korán jutott társulat helyzetét. A társulat azonban azon elhatározásával, hogy kérelmét 300 ezer korona erejéig kamatmentes államkölcsön megadása iránt megújította, azt látszik igazolni, hogy pénzügyi lebonyolítását egyéb forrásokból az érdekeltiség előnyére nem oldhatja meg; de

igazolni látszik azt is, hogy a közérdek szolgálatában meghozott nagy áldozatok után az ellenszolgalmányt az állam támogatásától várja s hogy a garanciális követeléseknek a terhes feltételek között is eleget fog tenni. És csak következetesnek találjuk a társulat elhatározását. A földmívelésügyi kormányzat a vizitársulatok ügyei iránt tanusított kiváló figyelmét és ott, hol szorgalmat, gazdasági és közérdeket támogató vállalkozást lát, annak anyagi segélyezése iránt tanusított készsége köztudomású.

Nézetem szerint a társulatnak akár államkölcsönrel, akár egyéb pénzügyi hitellel rendezi is finansziát, csak rövid lejáratú kölcsönre tanácsos alapítania a számításokat. Az a körülmény, hogy 51%-a az árterületnek 2 holdnál kevesebb birtokrészt képez, hogy a 2-5 hold között álló birtok területére — 32% — kizárja a hosszú lejáratú törlesztéses kölcsönt. Elidegenítő és a birtokosra feltétlenül csak káros helyzetet teremt egy 30-50 évre terjedő annuitásos megterhelés; a birtokvételeket csaknem kizártnak tartjuk ezen az alapon, eltekintve a birtoktest széttagoltságával járó adminisztrációs költségektől és nehézségektől.

Egy befejezett gazdasági vállalatnál üres szalma-cséplés volna felvetni az ellentétes és előtérbe tolni azokat a sötét számítás kérdéseket, amik csak komplikáltabb teszik a társulat helyzetét. A bezdnai szigetet ármentesítő társulathoz az el nem vitatható, a tiszta tény ma az, hogy a 2958 kat. hold ártéri öblöt belvizileg rendezett állapotba jutott; hogy ezen öblötben mintegy 1000-2000 kat. hold földet, mit 25 éven át tulajdonosa ugyszólván meg se közelíthetett, ma szánhatnak-vethetnek, hogy éppen ezeknek a teljesen hasznavehetetlen földeknek az értéke 1500-1600 korona s benne a munkás nép keze hálás talajhoz jut, mert az évszázados Dunaradással beiszapolta rétege a humus erejében sokszorosán fogja megfizetni az ok-szerű munka fáradságát. Az általános helyzet az, hogy a társulat védművei szilárd, megnyugtató építmények; belvizlevezetése bevált és csak a mélyebben fekvő laposai jutnak — mintegy öt-tíz hold — 600 fokos vízszin mellett a Duna nyomása folytán fakadó víz alá.

A kérdés ezidőszerezt: mennyire képes a talaj termő erejét az érdekeltiség kihasználni, mennyire lesz képes a nép munkájában rejülő energiát kifejleszteni abban az irányban, melylyel a jövedelmező művelési ágakat meghonosíthatja és különösen a kereskedelmi termelvényeket kultiválja.

Kívánatos, hogy Bezdnai közsege, mint legnagyobb érdekeltiség az ő 1100 kat. hold földjén mutasson jó példát és fejlessze azt a gazdasági üzem korszerű követelményének megfelelő feltételei között (konyhakertészetet öntözéssel, gyümölcsfaisztást, kender- és komló-termelést stb.) de nem mesterségesen felhajtott bérletmeléssel, hanem a gazdasági technika bevonása mellett a jövedelem fokozásával, indirekt rendszeren.

Molnár Ferenc,
árm. társ. igazg.

A legényegyesület házszentelése.

Lélekemelő, bensőségteljes ünnepélynek voltunk tanúi folyó hó 28 án, vasárnap, amikor dr. Városh Gyula nagylelkű adományából felépített díszes színházát az egyesület felavatta és jötevényének művésziessen megfestett arcképét leleplezte. Az érsek képviselőjében dr. Steicz György kanonok vett részt az ünnepélyen, amelyen a budapesti központi r. kath. legényegyesület is nagy számu küldöttséggel képviseltette magát.

Dr. Steicz György délelőtt 10 órakor a szent István-templomban fenyves segédlettel ünnepélyes szent misét celebrált. A mise alatt a polgári kaszinó egyesületi dalárda szent zsolozsmákat énekelt P. Rajmund művészi harmonium játéka mellett.

Az egyesület tagjai, a küldöttségek és a város közönsége — amelynek sorai között láttuk *Fernbach* Károly főispánt, *Vojnits* István alispánt, *Hauke* Imre polgármestert és városunk vezető egyéniségeinek roppant nagy számát — a szent mise után az egyesület székházának dísztermében gyülekezett.

A házszenelést dr. Steécz kanonok eszközölte. Majd diszközgyűlés volt. A megnyitó beszédet Buday Gerő, az egyesület fáradhatatlan szorgalmu elnöke mondotta. Tömör, magvas és szónoki lendülettel elmondott beszédében ismertette az egyesület szociális és magasztos célját.

Az elnök indítványára fővédnökökké: Vaszary Kolos hercegprimás, gróf Majláth Gusztáv, Bende Imre, Boromisza Tibor dr., Mayer Béla dr. püspökök, *Fernbach* Károly főispán, gróf Zichy Nepomuk János v. b. t. t., gróf Chottek Rezső v. b. t. t.

Védnökökké: Schweitzer József, Kleiner Lajos, Macskovics Pál praelátus-kanonok, Zundl Péter, Hoffmann Károly, Valihora Ágoston dr., Steécz György dr., Povischill Rikárd, Boromisza István, Horváth Győző kanonokok, *Fernbach* Péter orsz. képviselő.

Tiszteletbeli taggá: dr. Révay Tibor érseki titkárt választották meg.

Majd Buday elnök felolvasta *József* főherceg leiratát, amelyben tudatja, hogy az egyesület fővédnökségét elfogadja. A leirat a közönség körében élénk örömet keltett.

Kleiner Nándor ünnepi beszéde közben hullott le a lepel a kalocsai érseknek az egyesület bőkezű adakozójának arcképéről. A beszéd után a zombori iparos dalárda az *Ecce sacerdos*-t énekelte.

Ezután a budapesti országos központi legényegyesület kiküldöttjei üdvözölték a testvéregyesületet. Buday elnök záróbeszéde után *Hauke* Imre polgármester indítványára egyhangulag elhatározta a közgyűlés, hogy a megjelent közönség névsorát, az elnöki megnyitó és ünnepi beszédet jegyzőkönyvbe megörökíti.

Vojnits alispán indítványára pedig elhatározta, hogy a díszjegyzőkönyv egy példányát elismerés jeléül az elnöknek kiadassék.

Nagyszámu közönség vett részt a házszeneléssel kapcsolatos esti hangversenyen is. Szimpatikusan fogadták *Latinovits* Stancit, aki ez alkalomra irt „Prolog”-ot maga szavalta el. Az iparos dalárda *Haydn* „Teremtés” oratóriumából „Csodálva néz a nagy műre”, „Az egek beszélnek az Ur dicsőségét” című részleteket adta elő szép össztanulással, *Hrabovszky* István (Gábor főangyal) lyrai tenorja, *Varga* Kálmán (Uriel főangyal) erőteljes, magas terjedelmű bariton-tenorja uralta a kart, amelyhez hízlegően simult *Csernetics* Mariska tiszta csengésű, lágy szopránja. A precíz előadásért *Szántó* Károly karmester sok tapsot kapott. „A celli bucsu” melodramát *Kaich* Erzsike szavalta el szépen *Michajlovits* Ivánka ügyes zongorakísérete mellett. *Dömötör* Pál kir. itéletáblai bírónak ez alkalomra irt szinpadai képe „Az áldott ház” óriási hatást ért el. Tomboló lelkesedéssel hívta a közönség a szerzőt, aki végre az óhajnak engedve, meg is jelent a szinpadon, amelyre ismétleten frenetikus taps zugott fel. Az előadást reggelig tartó tánc fejezte be.

Országos orvosi kongresszus Zomborban.

Zombor város törvényhatósági bizottsága legutóbb megtartott rendes évnegyedes közgyűlésében elhatározta, hogy az országos

orvosi kongresszusnak Zomborban való megtartására az orvosszövetséget felkéri.

Fernbach Károly főispán a bácsmegyei, valamint a zombori orvos fiókszövetség kérelmére a rendezés és egyéb tennivalók mikéntjének megbeszélésére tegnapelőtt délután 4 órára értekezletet hívott össze, amelyen résztvettek: *Vojnits* István alispán, *Hauke* Imre polgármester, *Michailovits* vármegyei, *Gyurisits* városi főjegyzők, dr. *Pálovits* kir. tanácsos, vármegyei és dr. *Poppovits* városi főorvosok, *Spangol* tanácsnok, dr. *Thurszky* városi ügyész, *Listyevity* főkapitány, *Szemző* Gyula a vármegyei közegészségügyi bizottság elnöke, dr. *Pertschy* Ferenc a vármegyei, dr. *Sági* Samu a zombori orvosi fiókszövetség elnökei, dr. *Thim* József (Apatin), dr. *Spitzer* István (Kerény), dr. *Rényi* József (Topolya), dr. *Révfy* Jenő Szabadka, dr. *Hofbauer* Miklós (Hódás), dr. *Thurszky* Pál (Titel), dr. *Wollheimer* József (Zombor) orvosok stb.

Az értekezlet meleg ovációkban részeltette *Fernbach* főispánt, hogy az értekezlet összehívását elvállalta és úgy őt, mint *Vojnits* alispánt és *Hauke* polgármestert felkérte, hogy a kongresszus sikere érdekében a testvér szövetségeket támogassák. Elhatározta az értekezlet, hogy a kongresszust Boszniába irányuló tanulmányutal köti össze.

A rendezési és egyéb előmunkálatokkal, a fogadtatás az elszállásolás előkészítésével a zombori orvosi fiókszövetség bízott meg. A kongresszus szeptember hó 5-én és 6-án lesz megtartva.

Előfizetési felhívás

a

„BÁCSKA”

XXXI évfolyamára

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 korona.
Negyedévre	3 korona.

Néptanítók számára:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 korona.
Negyedévre	2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann** Nándor és fia könyv- és nyomdájába küldendők.

H i r e k.

Gyermekünnep.

A méhecske szorgalmára emlékeztető lázas munka után végre elérkezett június hó 28-ika a gyermekek vasárnapja.

Verőfényes, szép nyári napra ébredtünk. A magánházak zászlódszót öltöttek. Az utcákon mindentelé asztalokkal és székekkel megpakolt terhes szekereket láttunk kifelé dőcögni. Mid a városi park felé igyekeztek, hogy a szegény, elhagyott gyermekek javára adakozni vágyó közönségnek még pihenés közben is módjában legyen obulusait a szent cél oltárára áldozni. Városunk iskolás gyermekei délelőtt 9 órakor tanítóik vezetése mellett, a Szentháromság-téren gyülekeztek, ahonnan az apatini „blózerok” diszindulója mellett

indult ki a menet a városon keresztül a körutakon át, hogy ismét visszatérjen a Szentháromság-térre. A közönség óriási tömegekben lepte el a járdákat, hogy gyönyörködjen a gyermekek örömeiben.

Délután már 2 órakor megkezdődött a népvándorlás a városi park felé, ahol a tulajdonképeni ünnepély lefolyt. Derék dolgot végeztek a pénztárnoki tisztet betöltő férfiak, mert alig akadt egy-egy pernyi pihenőjük. A gyermeknapon körülbelül 6000 belépőjegy kelt el.

A rendezőség fáradozása és dicséretes buzgalma nem maradt sikertelen, mert a különféle címen befolyt 4500 koronából hozzávetőleg 1500 korona jut az országos gyermekvédő liga javára.

Volt ott gondoskodás mindenről. Bazár, trafik, három cukrászda, gyors fényképészeti műterem, három lacikonyha, körhinta, karikadobás, mozi, pezsgős sátor, illatos posta, szépségverseny stb. A szépségverseny győztesei az asszonyok között: *Fernbach* Péterné, a leányok között *Gaal* Margit, a gyermekek között: *Csávosi* Tiborka lettek.

A Good-Templarok csinosan díszített sátra előtti téren elhelyezett asztalokat a közönség állandóan ostromzár alatt tartotta, pedig csak hűsítő italokat kapott, no meg félóránként főtt izletes halászlét.

Első szereplése ez antialkoholistáinknak. Örömmel tapasztaltuk, hogy városunk közönsége mily szimpatikusan viseltetik irányukban. Az elért szép erkölcsi siker buzdítsa őket jövő áldásos munkálataik fokozottabb kifejtésére. A tréfás reklámbajhászás lelke és vezére *Gruda* Pál és *Szondy* Pista voltak. A kabaré-sátor állandóan zsufolva volt, ahol a közönség rogyásig kikacaghatta magát. Pompásan sikerült tűzijáték és mozielőadás fejezte be az ünnepélyt.

Személyi hir. Faragó János kir. tanfelügyelő július hó 1-én megkezdte 5 heti szabadságát. A hivatalvezetésével a m. kir. közoktatásügyi miniszter *Argay* Balint királyi segédtanfelügyelőt bízta meg.

Személyi hir. *Bichler* Vilmos, a Sztanisitsi Takarékpénztár igazgatója 4 heti tartózkodásra Karlsbadba utazott.

Kinevezés. A m. kir. kereskedelmi miniszter *Sauerborn* Károly okl. mérnököt kir. segédmérnöké nevezte ki és szolgálat-tételre a zombori kir. államépítészeti hivatalhoz osztotta be.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter *Probojcsевич* Lőrinc szabadkai, *Kaich* Miklós zombori, *Gruda* Károly szabadkai, *Róth* Mózes zombori, *Göthe* Jakab topolyai, *Keczik* János topolyai járásbírói és *Masirevics* Tivadar zombori törvényszéki írnokokat jelenlegi alkalmazásuk helyén irodatiszteké nevezte ki.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter *Simonyi* Sándor zentai és *Jankovich* Emil palánkai járásbírói telegkönyvvezetőket, jelenlegi alkalmazásuk helyén a IX. fizetési osztályba sorozott telegkönyvvezetőkké, továbbá *Tury* Lajos topolyai, *Tomich* Velyko ujvidéki, *Bobár* István zentai, *Rónai* Károly palánkai, *Marssó* György bajai, *Sztrilich* Kálmán óbcesei, *Kührner* Ignác zombori, *Schannesz* Oszkár ujvidéki, *Augsperger* Ferenc apatini, *Nowacki* Jenő bácsalmási és *Nosszák* Lajos titeli segédtelegkönyvvezetőket jelenlegi alkalmazásuk helyén a X. fizetési osztályba sorozott telegkönyvvezetőkké nevezte ki.

Kinevezés. A belügyminiszter *Kuthy* Lajos zentai m. kir. anyakönyvvezetőt ezen állásában való meghagyása mellett a IX. fizetési osztály III. fokozatába nevezte ki.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter ifj. dr. *Balla* Emil zombori törvényszéki joggyakornokot a nagybecskereki törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

Esküvő. Mult hó 27-én esküdött Szabadkán a plébániatemplomban örök hűséget Koszits Ákos dr., Baranya vármegye főügyésze Paukovich Szerénának, néh. Paukovich Andor, a szabadkai ügyvédi kamara elnöke és neje szül. Kelemen Vilma leányával. Násznagyok voltak a vőlegény részéről Koszits Kamil, Baranya vármegye alispánja, a menyasszony részéről dr. Mikosevics Kanut, Bács-Bodrog vármegye főügyésze.

Kinevezés. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Pataky Jánost, a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelő-ségének tollnokát királyi segédtanfelügyelővé kinevezte és Bács-Bodrog vármegye királyi tanfelügyelőségéhez további szolgálattételre beosztotta.

Kamatláb leszállítás. A Zombori Takarékpénztár választmánya mult hó 27-én tartott ülésében elhatározta, hogy folyó évi július hó 1-től kezdve az ujonnan elhelyezett betétek után 4% kamatot fizet. Az ezen időpont előtt elhelyezett betétek kamatlába a jövőben is 4% marad.

Kinevezés. A kereskedelemügyi miniszter Füleky József szegedi fa- és fémipariskolai igazgatót, a bácskai iparostanonciskolák szakfelügyelőjét a győri fa- és fémiskolához nevezte ki hasonló minőségben.

Női kereskedelmi tanfolyam Zomborban. Folyó év szeptember havában már harmadik évébe lép a zombori női kereskedelmi tanfolyam, amely egy évig tart és beiratkozhatnak azok, kik a polgári iskola négy osztályát, vagy az azzal rokonintézetet sikerrel végezték; felvehetők azonban azok is, kik eme képzés hiányában 14-ik életévüket betöltötték és felvételi vizsgát tesznek. A tanulók csak korlátolt számban vehetők fel. Kívánatos, hogy már most jelentkezzenek a felvételnél akarók az intézet igazgatójánál (Novákovits Izidor, felső keresk. isk. tanár), vagy a felső keresk. iskolában helyettesénél. Az évi tandíj 120 korona, a beiratási díj 10 korona.

Iskolai találkozó. Rác Mica ez uton is értesíti volt tanulóitársait, kik őt esztendővel ezelőtt végeztek a Miasszonyunkról nevezett iskolánéknak helybeli intézetében, hogy a találkozóra folyó hó 6-án reggel hét órakor jelenjenek meg a nevezett intézetben.

Szociálisták kongresszusa. A bácskai szociáldemokrata munkások küldöttei Zomborban, vasárnap és hétfőn tartották felévi megyei kongresszusukat. A megye számos községének küldöttei képviseltették magukat. A megyei folyóügyek elintézése mellett elhatározták, hogy a megyei mozgalmak egységes vezetésére megyei titkárságot állítanak fel, amely a nagyobb városok titkárságaival együtt fogja a szervezés és agitáció munkáját végezni.

Az ügyvédi kamara köréből. A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Dohány Sándor szabadkai, dr. Mészáros Miksa bácsalmási, dr. Horvát Mór szabadkai és dr. Königstádtler Ottó újvidéki ügyvédek az ügyvédek lajstromába iktatta, Szutrély Lipót bajai, Loósz Zsigmond regőcei ügyvédek elhalálozásuk folytán az ügyvédek lajstromából törölte és hogy az előbbnevezett ügyvéd irodája részére gondnokká dr. Nikolausz Béla bajai, az utóbbnevezett ügyvéd irodája részére pedig gondnokká dr. Rimler János bajai ügyvédek rendelte ki, végül dr. Tereczky György adai ügyvédet, a budapesti ügyvédi kamara területére való elköltözése folytán és dr. Vojnovics Áron ügyvédet, saját kérelmére az ügyvédek lajstromából törölte, az utóbbnevezett ügyvéd az irodájához tartozó iratokat dr. Vojnovits Vladán óbecsei ügyvédnek adta át.

Hymen. Dr. Spitzer Gyula bácskai ügyvéd eljegyezte Róth Mariskát, Róth Manó óbecsei kereskedő leányát.

Állami ménék selejtezése. A m. kir. állami ménetelep ménanyagának osztályozását, illetve selejtezését Baján július hó 23-án fogják megtartani. A ménetelepnél ezen a napon kielejtezték, tenyésztésre még használható ménék mindjárt a helyszínen el fognak adatni.

Esküvő. Peitl Lajos kucorai irnok-végrehajtó június 27-én vezette oltárhoz Horváth Erzsike kisasszonyt, Horváth János mértékhibeletesítő leányát, Kulán.

A Munkásbiztosító Pénztár új ügykezelése. A kereskedelemügyi minisztérium s a m. kir. állami munkásbiztosítási hivatal rendeleteket bocsátottak ki, amelyek az üzemi és balesetjelentéseket, az alkalmazottak bejelentését és a pénztárak ügykezelését a munkásbiztosító törvénynek megfelelően szabályozzák. E rendeletek főbb intézkedései szerint mindazok a munkaadók, akiknek alkalmazottai baleset ellen biztosítandók, tartoznak f. évi július hó 1-től 25-ig terjedő idő alatt az üzembelentést, az e célra szolgáló úrlapon eszközölni. Ugyanez idő alatt jelentendők be azok az üzemi változások is, amelyek 1907. évi július 1 óta az üzemben előálltak. Kötelesek továbbá a munkaadók összes alkalmazottaikat a munkásbiztosító pénztárnál az ujonnan kibocsátott úrlapon bejelenteni, tekintet nélkül arra, hogy az alkalmazottak előzőleg már be voltak-e jelentve vagy nem. E bejelentések f. évi július 16-tól 31-ig terjedő idő alatt eszközölnökök s ezek alapján az összes tagok új igazolványt kapnak.

Személtérakodó telep. Nap után felhangzik a panasz az egyes külterületi lakosok részéről. De hogy jogorvoslatot kapjanak — arról bizony csak álmodni lehet. Megint kaptunk egy keservesen panaszos levelet az Újtelep egyik utcai személtérakodó telepéről. A mult hétfőn egy ismeretlen egyén egy rongyokba burkolt macskát dobott el a Rókus-tető melletti kis utcában s azóta ott diszeleg a legnagyobb büzt terjesztve. A lakosok már az utcára sem mehetnek, mert feltik az egészségüket és ha már valaki kényserítve van a lakásából kimozdulni, akkor kénytelen az egész újtelepet körülzárni, hogy a városba juthasson. Ha pedig valaki — írja tovább a panaszos — kétéltedik az ott uralkodó állapotról, tegyen egy sétát a Rókus-tető melletti kis utcába és meg fog győződni annak tarthatatlanságáról. Tán a közegészségügy érdekében nagyobb felügyeletet lehetne gyakorolni? Hiszen minden embernek drága a maga egészsége. Ha már sikerült annak idején a „békakonzertet“ kipusztítani a sétáló közönség örömeire, ami az egészségre nem is volt ártalmas (?), talán módot fognak találni arra is, hogy a 4-5 nap óta büzt terjesztő állatot is valami uton-módon eltávolítsák, mert ez a dög feltétlenül ártalmas az emberiség egészségének.

Felülfizetések. A zombori kath. legényegyesületnek folyó évi június hó 28-án tartott műkedvelői előadása alkalmával felülfizetni szívesek voltak a következők: Borszánky János 2 kor., Csernus Márton 40 fillér, Donozlovits Vilmos dr. 2 kor., Friedmann Gyula 1 kor., Gräber Mihály 1 kor., Gräber Teréz 1 kor., Hoek János 1 korona, Husveth István 40 fillér, Józsa Gábor, Knip János, Mayer József 1-1 kor., Margalits Ede dr. 4 kor., Nebl Ádám 1 kor. 40 fillér, N. N., N. N. 2-2 kor., N. N. 60 fillér, N. N. 40 fillér, N. N. 40 fillér, N. N. 30 fillér, Pastrovits János dr. 4 kor., Rados Márkó 1 kor. 50 fillér, Stebler Antal 80 fillér, Schnur Lajos 1 kor. 20 fillér, Szabó Gyula 50 fillér, Szelmann Péterné 1 kor. 50 fillér, Tantner Ottó 2 kor., Vujevich Márk 1 kor., Waleth Jánosné 2 kor., Wallner Ferenc 1 korona és Zimmermann János (Szond) 50 fillér. Összesen 38 korona 90 fillér, melyért a nemeszívű felülfizetőknek ezuton is hálás köszönetét nyilvánítja az egyesület vezetősége.

Türr zsilip. A Ferenc-csatorna társulat Budapestben május 21-én tartott igazgatósági ülésében, méltányolva boldogult elnökének, Türr István tábornoknak a csatorna vízi- és közgazdasági ügyeiben elért magas és hervadhatatlan érdemeit, elhatározta, hogy ezen érdemek örök dicsőítésének jeléül, az óbecsei hajózási zsilipet „Türr István zsilip“ névvel jelölteti meg.

Nem fűtyül a vonat többé. A kereskedelmi miniszter leiratban értesítette az összes állomásfőnököseket, hogy a vonatok fűtyülését pár hónap mulva beszünteti.

Adomány. Dr. Városv Gyula kalocsai érsek a bajai közoktatási kápolna fedezési költségeihez ujabban 280 koronával járult hozzá.

Felülfizetések. A zombori önkéntes tűzoltó-testület által 1908. évi június hó 20-án megtartott júnálison felülfizettek: Özv. Hameder Károlyné 16 kor. 40 fill., Szemző Gyula, Széchényi József, özv. Wámoscher Gézané, dr. Pavlovits Simon, dr. Koszits Lázárné, Janovits Gyula, Falcione Árpád, dr. Késmárky Béla, Szilágyi Elemér 10-10 kor., özv. Spitzer Mór 8 kor. 80 fill., Szemző István 6 kor., Szilágyi Mór, dr. Gombos Mór, János Gusztáv, Frey Imre, Roheim Zsiga 5-5 kor., Fehér Gyula apátplébános 4 kor. 40 fill., dr. Margalits 4 kor., dr. Duchon János 5 kor., Butkovits József 3 kor., Récesey 3 kor. 40 fill., Zsulyevits Ernő, Grüner Samu, dr. Jovánovits József, Szuppek Gyula, Szondy Mátyás, Borsos Ferenc, Mayer István, Illin Dezső, Horvátovits Sztipó, Mattas András 2-2 korona, Schäffer Herman 2 kor. 80 fill., özv. Gertinger Pálné 2 kor. 20 fill., Paul Kálmán, Konyovits Mladen, N. N. 1-40-1-40 kor., Listyevity Titusz, Dzsinitz József, Csicsovaesky Mita, Rüll István, Mérey József, Csicsovaesky Mita, Rüll István, Csuvárdits Lajos, Harmuth József, Kulity Mátyás, Nebl Antal, Jaits Novák 1-1 kor., Appelshoffer Ferenc, Csicsovaesky Lázár, Farkas Gyula, N. N., Grün Gyula, Hermann József, Vértési Károly 80-80 fillér, Ugy Mihály, ilj. Markovits Ferenc 60-60 fillér, Vljakovits Mladen, Kovacsits Mladen, Vranits Mladen, Stebler Rezső, Hay Ignác, Mesinger József, Meiring József, Danedt József 40-40 fillér. Összesen 218 korona, mely felülfizetésekért ezuton is hálás köszönetet mond a rendezőség.

Kinek kell fölmondani a lakást. Érdekes határozatot hozott a budapesti VII. kerületi járásbíró. Kimondotta, hogy a lakásbérlő neje néj történt fölmondás nem érvényes. Erre az ítéletre az adott alkalmat, hogy amidőn egy házfelügyelő, két tanu jelenlétében megjelent az illető lakásban és mivel a bérlő nem volt otthon, a bérlő feleségének mondotta föl a lakást. A nő kijelentette, hogy ezt tudomásul nem veszi, hanem mondjanak föl a férjének. A háztulajdonos erre megbizta az ügyvédjét, hogy a bíróság előtt mondassa ki érvényesnek a fölmondást, kötelezze a bérlőt a lakás elhagyására és az összes perköltségek megfizetésére. A bíróság azonban elutasította a fölperest; a fölmondást érvénytelennek mondotta ki és kötelezte a háztulajdonost, mint fölperest az összes költségek megfizetésére. A megokolásban előadja a bíróság, hogy noha a törvényes hitestárs felelős vagyoniilag a lakásbérlőért, a szerződő félnek a háztulajdonossal szemben mégis csak a férjét kell tekinteni; e szerint a fölmondás ténye is csak nála történhetik.

Cimbalom tanítás. Zachariás Árpád cimbalmos értesíti az érdeklődőket, hogy kezdők, valamint haladók cimbalom-oktatását elvállalja. Cimbalom hangolást helyben és vidéken jutányos árk mellett elfogad. Levélbeli megkeresések Zombor. Vadászkiút szálló intézőndök.

Megszűnt lap. Az Ujszivácon megjelenő Közép Bácska című hetilap a vasárnapi számmal pártolás hiányában megszűnt.

Fucscs a viharágyunak. Nagy szenzációt keltett ezelőtt tíz évvel a viharágyu. Komoly tudósok és jeles szakértők megállapították róla, hogy olyan erővel rendelkezik, amelylyel romba fogja szedni a vihart és jegethöz fellegetek. Most tíz év után rájöttek, hogy a fellegek kutya se veszik s így nem érdemi meg az állam kedvezményét, amelyet azonban tíz évig háborítatlanul élvezett. Most rendeletet adott ki a földmívelési miniszter, amelyben köztudomásra hozza, hogy a viharágyukról leszerelte az állami kedvezményt, mivel az a hozzáfűzött várakozásnak nem felelt meg.

Csőd. Mittler Izidor bajai kereskedő ellen a szabadkai kir. törvényszék a csődöt megnyitotta. Tömeggondnokul dr. Szirmai Vidor bajai ügyvéd, helyettesül dr. Horvát Mór szabadkai ügyvéd neveztetett ki.

Gondnokság. A szabadkai kir. törvénytörvényes Ladó Jakab bajai lakost elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

Furfangos család. Nagyobb áruzállomány érkezett a múlt héten a bajai állomásra Berger Hermanné dávidi lekos részére. A címzett már Amerikában volt, mégis a nevében valaki átvette az árut s odább állt vele.

Vármegyei közgyűlés.

Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága folyó évi június hó 27-én tartotta meg rendes évnegyedes közgyűlését *Fernbach* Károly főispán elnöklésével a bizottsági tagoknak eléggé élénk részvétele mellett. Nem tekintve, hogy több fontos ügy tárgyalása került szőnyegre, a nagyszabású érdeklődés annak tudható be, hogy a vármegye volt főispánjának, *Latinovits* Pál arcképének ünnepélyes leleplezése is egyik tárgyat képezte a közgyűlésnek. A tisztviselők iránti szimpátiájának ismételten szép tanujelét adta a törvényhatósági bizottság azon határozatával, amellyel a nyugdíjra fizetendő 5%-os járulékokat magára vállalta. Láthatják a tisztviselők, hogy a törvényhatóság érdeklődik irántuk és helyzetük javítása érdekében áldozatokat is tud hozni.

Napirend előtt *Fernbach* Károly főispán az óbecsei járás egyik legrégebbi tisztviselőjének, dr. *Milkó* Ignác járásorvosnak a közegészségügy terén kifejtett hasznos és buzgó szolgálatai elismerésül szép beszéd kíséretében adta át a felség ajándékát, a *Ferenc* József-rend lovagkeresztjét.

Részletes tudósításunk imitt következik:

1. Alispáni jelentés a közügyek állapotáról. — Tudomásul vétetik.
2. Belügyminiszteri rendelet a rendezett tanács-n városok tisztviselőinek, valamint a segéd és kezezőszemélyzet tagjainak összeférhetetlensége tárgyában. — Tudomásul vétetik.
3. Honvédelmi miniszternek leirata a pótlóvázó bizottságok összeállítása és a lőte nyelvtörvénykezeti megalakítása tárgyában. — Tudomásul vétetik.
4. *Latinovits* Pál volt főispán arcképének ünnepélyes leleplezése. — Lapunk más helyen foglalkozunk vele.
5. Somogy vármegye határozata a kocsák, sörházak és pálinkaméréseknek vasár- és ünnepnapokon déli 12 óráig zárva tartása tárgyában. — Tudomásul vétetik.
6. Zólyom vármegye közönségének átirata a vármegyei tisztviselők javadalmazásának végleges rendezése tárgyában. — Tudomásul vétetik.
7. Bekés vármegye közönségének átirata a földadó aránytalan és igazságtalan kivétele körül fenforogó sérelmek orvoslása tárgyában. — Tudomásul vétetik.
8. Esztergom vármegye közönségének átirata a szegényügy országos rendezése tárgyában. — Tudomásul vétetik.
9. Nyitra vármegye alispánjának átirata Rasztocsnó község tűzkárosultjainak segélyezése iránt. — Tudomásul vétetik.
10. Moson vármegye közönségének átirata a tüdővész terjedésének megállítására tárgyában. — Hasonló felirat intéztetik.
11. Ugyanannak átirata a vármegyei tisztviselők országos egyesületének támogatása tárgyában. — 200 kor. állapították meg.
12. Huayad vármegye közönségének átirata a volt vármegyei erdészek szolgálati idejének a nyugdíjazásnál leendő beszámítása iránt. — Tudomásul vétetik.
13. Főispán ur átteszti a megtartott számonkérésokról felvett jegyzőkönyvet. — Tudomásul vétetik.
14. A Rudits ösztöndíjalapítvány kezelő bizottságának legutóbbi üléséből hozott határozatai. — Felterjesztetnek.
15. Alispáni előterjesztés a „Slöjd“ kézi-

ügyességi tanfolyam felállítására tárgyában. — Az alispán biztatik meg.

16. Alispáni jelentés Kossuth Lajos szobrának Pecsett történet leleplezése ünnepélyen a vármegye képviseltetése tárgyában. Tudomásul vétetik.

17. Alispáni jelentés a m. kir. honvéd főreáliskolánál és a Ludovika Akadémiában levő vármegyei alapítványi hely betöltése tárgyában. — *Türr* Andornak adományoztatott.

18. Alispáni előterjesztés *Zagorits* Timót örökössei ellen folytatott per vitelénél kifejtett munkásságért dr. *Csernyus* Pál vármegyei tb. főügyész részére adandó jutalom tárgyában. — 240 K szavaztatik meg.

19. Alispáni előterjesztés a megyehibított sági tagváltások tárgyában. — Julius 15 iki határidő állapították meg.

20. Alispáni előterjesztés a fűtő- és cserevezeték-revhez vezető trvh. közutáthelyezése tárgyában. — Elrendeltetik.

21. Alispáni előterjesztés a topolya-óverbázi trvh. közut. bacs-feketehegy-óverbázi szakaszának áthelyezése és a topolya-óbecsei utvonalka a trvh. közutak hálózataiba való felvétele tárgyában. — A jelenlegi állapot fentartatik.

22. Alispáni előterjesztés a szabványi főszolgabírói lak átalakítási munkálatainál felmerült költségek engedélyezése tárgyában. — 1400 K engedélyeztetik.

23. A vármegyei háztartási alap és a vármegye tulajdonát képező avagy kezelése alatt álló összes alapok 1907. évi számadási zárlatai. — Felterjesztetik.

24. Alispáni előterjesztés a vármegye szolgálatában álló összes tisztviselők és alkalmazottak által fizetendő 5% os nyugdíjjárulékvállalása következtében a megyei nyugdíjalapnál előálló bevételi keveslet honnan leendő fedezése iránt. — 3 1/2 % os pótdó ből elfogadtatik.

25. Alispáni előterjesztés *Latinovits* Pál-fele fizetésfelelő és az 1904. évi X t. c. alapján megállapított javadalmazások közötti különbséget megállapítása esetén felmerülő kiadások tárgyában. — Jelentéstétel vegett az alispánnak kiadatik.

26. Alispáni előterjesztés a fennállott régi császári adóhivataloktól átvett s jelenleg gazdátlan letéti pénzeknek hovatfordítása iránt. — Felterjesztetik.

27. A községi jegyzői nyugdíjválasztmány megalakítása. — Megalakították.

28. Az esküdtképes egyének névjegyzékének összeállításához bizalmi férfiak kiküldése. — Kiküldettek.

29. A megyei árvások előterjesztése a *Limbinger* József elleni ügyben felmerült költségek megterítése iránt. — Fedezés elrendeltetik és felterjesztetik.

30. Vármegyei árvások előterjesztése a óbecsei árvák címe alatt kezelt összeg perleése ügyében felmerült 338 korona 40 fillér költségeknek az árvatári tartalékalapból leendő fedezése tárgyában. — Fedezés elrendeltetik és felterjesztetik.

31. Ugyanannak előterjesztése *Gracza* Adámé szül. *Robotka* János elleni ügyben felmerült 10 korona 90 fillérnek a árvatári tartalékalapból való fedezése tárgyában. — Felterjesztetik.

32. Ugyanannak előterjesztése *Radivojev* János elleni ügyben felmerült 60 korona 82 fillér költségeknek a vármegyei gyámpénztár tartalékalapjából leendő fedezése iránt. — Felterjesztetik.

33. Ugyanannak előterjesztése *Perle* József bagyateka ügyében felmerült 15 korona 96 fillér költségeknek a vármegyei gyámpénztári tartalékalapból leendő fedezése iránt. — Felterjesztetik.

34. A zombori m. kir. pénzügyigazgatóságnak kérelme — az építendő pénzügyi palota részére szükséges telek adományozása iránt. — Nem teljesítettik.

35. A szabadka-gombos-palánkai h. é. vasut részvénytársaság megkeresése a vármegye részére fentartott igazgatósági tagsági helyek betöltése tárgyában. — A törvényhatósági bizottság a mindenkori alispánt és elődöt, valamint *Császár* Péter főszolgabíró.

36. *Pacsu* János felebbezése *Dunagalos*

községnek a vadászati jog bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen. — Megsemmisítettik.

37. *Brezsovszky* Vazul felebbezése *Begecs* községnek a községi rendőrségi szabályrendelet megváltoztatása tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik; rendőrfővezetőnek 800 és rendőröknek 600 kor. állapították meg.

38. *Wenz* Erzsébet felebbezése *Úrszentiván* községnek a községi szülészeti fizetésének felemelése tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

39. Ifj. *Szemző* Gyula felebbezése *Osóvé* községnek a vadászati jog bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik és újabb nyilvános árverés kiűzetik.

40. *Dujmovits* József felebbezése *Újfutak* községnek a községi rendőrség fizetésrendezése tárgyában hozott határozata ellen. — Rendőrök 600, rendőrfővezető 800 kor. ban megállapították.

41. *Jatity* György felebbezése *Dunabölkény* községnek lakbért megtagadó határozata ellen. — Jövahagyatik.

42. *Matteis* Anna dunacsébi községi bábauak felebbezése *Dunacséb* községnek a fizetés felemelést megtagadó határozata ellen. — Feloldatik.

43. *Regler* Rezső felebbezése *Boróc* községnek a fizetésfelelő megtagadó határozata ellen. — Jövahagyatik.

44. *Fejes* Agost felebbezése a wekerfalvai farskola szakértő kirendelése érdemében hozott községi határozat ellen. — Feloldatik.

45. *Szeverényi* György felebbezése *Palona* községnek a fizetésfelelő megtagadó határozata ellen. — Feloldatik.

46. *Grátiz* Józsefné községnek a szülészeti fizetés felemelést megtagadó határozata ellen. — Feloldatik.

47. *Kobn* Armin felebbezése *Bacstóváros* község határozata ellen a helyettesi fizetés megtagadása tárgyában. — Jövahagyatik.

48. *Menczer* Mór felebbezése *Magyar* kanizsa községnek nevezett által bérelt farakodó tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

49. *Almási* Antal felebbezése *Magyar* kanizsa község által a *Kőrös*nek haltenyesztes cőjaira leendő bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

50. A községi gazdasági bizottság tevékenysége *Magyar* kanizsa községnek a birka-legaló kibővítése tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

51. *Eisele* János felebbezése *Militics* községnek a kisbírók doboltatási díjai tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

52. *Csimbal* György és társai felebbezése *Paripás* községnek a rendőrség rubázata tárgyában hozott határozata ellen. — Megváltoztatik.

53. *Posszavert* Agoston felebbezése *Militics* község által segélyezéseinek megtagadása tárgyában hozott határozat ellen. — Feloldatik.

54. *Töl* Istvánné felebbezése *Paripás* község által segélyezésének megtagadása tárgyában hozott határozat ellen. — Feloldatik.

55. *Kopp* Pál felebbezése *Militics* község által segélyezésének megtagadása tárgyában hozott határozat ellen. — Feloldatik.

56. *Schnottl* Pál és társai felebbezése fel-emelt rendőri fizetések utalványozása tárgyában *Vajszka*—*Bogyán* községek által hozott határozat ellen. — Megsemmisítettik.

57. *David* Mihály és társai felebbezése *Titel* községnek a gazdasági munkaházak építését megtagadó határozata ellen. — Alispánnak kiadatik.

58. *Szemző* Károly főszolgabíró előterjesztése a *Vajszka*—*Bogyán* községekben megtartott segédjegyző választás ellen. — Megsemmisítettik.

59. *Zuffa* Károly felebbezése *Bácskertes* községnek a segédjegyző fizetésfelelő megtagadása tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

60. *Bódy* Andor és társai felebbezése *Doroszló* községnek a segédjegyző és irnoki fizetésfelelő megtagadása tárgyában hozott határozata ellen. — Hely adatik.

61. Szilba Gyula és társai felebbezése Monostorszeg községnek az irnok és irnokvégrehajtó fizetésemelésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen. — Hely adatik.

62. Peak Mark és társai felebbezése Monostorszeg községnek a kisbírák fizetésemelésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen. — Hely adatik.

63. Balint György felebbezése Szilágyi-telep községnek a költőköltségi költség megtérítés megtagadása tárgyában hozott határozata ellen. — Hely adatik.

64. Király Borbála felebbezése Doroszló községnek a szülésznoi fizetésfelemelés megtagadása tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

65. Asztalos Károly és társai felebbezése Bácskertes községnek a kisbírák fizetésemelésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen. Feloldatik.

66. Lukács Gyula felebbezése Apatin községnek az ottani lövészegylet részére megszavazott ruházat tárgyában hozott határozata ellen. — Jövábogyatik.

67. Pal István és társai felebbezése Bácsfeketehegy községnek a segédjegyző, irnok és irnokvégrehajtó fizetésemelésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

68. Gauder Péter és társai felebbezése Kerény községnek utcai gyalogjáró létesítése tárgyában hozott határozata ellen. — Jövábogyatik.

69. Gauder Péter és társai felebbezése Kerény községnek a nagyvendéglő megbővítése tárgyában hozott határozata ellen. — Jövábogyatott.

70. Gauder Péter és társai felebbezése Kerény községnek a községi legelő bekerítése tárgyában hozott határozata ellen. — Jövábogyatik.

71. Golovits György és társai felebbezése Kuczora községnek munkásházak létesítésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen. — Jövábogyatik.

72. Dr. Kemény Lajos felebbezése Bácsgyulafalva községnek a járdák kikövezésének mellőzése tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

73. Horváth Mihály felebbezése Bácsgyulafalva községnek a teherfuvaros követelése tárgyában hozott határozata ellen. — Jövábogyatik.

74. Koleszár György és társai felebbezése Kuczora községnek a kisbírói fizetések emelésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

75. Koch Janos felebbezése Gádor községnek az irnoki fizetésemelésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen. — Euta sítatik.

76. Seidl István és társai felebbezése Bácskertes községnek a községi alkalmazottak fizetésemelésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen. — Jövábogyatik.

77. Nagy Miklós és társai felebbezése Bácskertes községnek a legeltetési rend és a legelő díjak tárgyában hozott határozata ellen. — Jövábogyatik.

78. Grunts Gyöngy felebbezése Urszentiván községnek ingatlan vétel és eladás tárgyában hozott határozata ellen. — Jövábogyatik.

79. Kugler Béla felebbezése Kula községnek egy előző közgyűlésben hozott egyes határozatok megemlékezése tárgyában hozott határozata ellen. — Jövábogyatik.

80. Tománovits György felebbezése Bácsbokod községnek egy III. segédjegyzői állás rendszeresítésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

81. Prodán Márin és társai felebbezése Hercegszántó községnek a kisbírák fizetésemelésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

82. Szekiczki Ignát felebbezése Zsabya községnek a végrehajtói fizetés felemelésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

83. Gerstmayer István és társai felebbezése Felsőszentiván községnek a községi kertész fizetésfelemelése tárgyában hozott határozata ellen. — Jövábogyatik.

84. Kékity József felebbezése Csurog községnek II. segédjegyzőkönyvelői állás szervezésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen. — Jövábogyatik.

85. A zombor—öbcei h. é. vasút részvénytársaság felebbezése a vármegye alispánjának a nevezett h. é. vasút céljaira megszavazott hozzájárulási összegből visszatartott 100 000 korona engedményezése tárgyában hozott határozata ellen. — Jövábogyatik.

86. Nikolics Aurél felebbezése Bácsbólyos községnek a szatarka—palánkai h. é. vasút céljaira megszavazott hozzájárulás fedezése tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

87. Gehl Jakab törvényhatósági utmester felebbezése a vármegye alispánjának uti számlák érvényesítése tárgyában hozott határozata ellen. — Jövábogyatik.

88. Strohmajer József kir. segédmérnök felebbezése a vármegye alispánjának uti költségek utalványozása tárgyában hozott határozatai ellen. — Jövábogyatik.

89. Istók Imre és társai felebbezése uti számlák érvényesítését megtagadó alispáni határozat ellen. — Jövábogyatik.

90. Tisztaivánfalva község határozata Hang Janos jegyző jutalmazása tárgyában. — Feloldatik.

91. Ugyanannak határozata a behajthatlanul vált községi adó és legelődíjbátralékok törlése tárgyában. — Jövábogyatik.

92. Begecs község határozata 2000 koronás ideiglenes kölcsön felvétele tárgyában. — Jövábogyatik.

93. Ugyanannak határozata az árvédelmi költségek mikénti fedezése tárgyában. — Jövábogyatik.

94. Ugyanannak határozata a kisbírák fizetési szabályrendeletének módosítása tárgyában. — Kiadatik az alispánnak.

95. Okér község határozata a községi rendőrség rubaátalánya tárgyában. — A község utasítatik a megállapításra.

96. Petróc község határozata egy új községi irnoki állás szervezése tárgyában. — Jövábogyatik.

97. Ujfutak község határozata a községi szolgák fizetésének felemelése tárgyában. — 600 koronában jövábogyatik.

98. Kiszács község határozata kiegészítő mezőőrök alkalmazása tárgyában. — Jövábogyatik.

99. Óróvé község határozata Misits György kiskorú vagyontalan árva segélyezése tárgyában. — 3 évre 200 korona jövábogyatik.

100. O és Uj-óvé községek határozata fogyasztási adók mikénti kezelése tárgyában. — Főszolgabíró jelentéstételre utasítatik.

101. Ófűtök község határozata ingyenes népkönyvtár létesítése tárgyában. — Jövábogyatik.

102. Kölpény község határozata a tévesen telekkönyvezett ingatlanok tárgyában. — Jövábogyatik.

103. Dunabölkény község határozata — a kéményseprő fizetésének megállapítása tárgyában. — Jövábogyatik.

104. Ujpalánka község határozata — a kisbírák fizetésének felemelése tárgyában. — Jövábogyatik.

105. Wekerlefalva község határozata Reiter Istvan tanító tiszteletdíjának megállapítása tárgyában. — Jövábogyatik.

106. Dunacséb község határozata — a községi pénzek biztosítása tárgyában. — Tudomásul vétetik.

107. Ugyanannak határozata — Mayer Frida tanítónő fizetésének felemelése tárgyában. — Jövábogyatik.

108. Szépliget község határozata — a mezőgazdasági és legeltetési rész (II. fejezet) hiányának fedezése és az első fejezetből való állandó segélyezése tárgyában. — A jövábogyás megvonatik.

109. Palona község határozata a petkováci gát javítási költségeinek fedezése tárgyában. — Jövábogyatik.

110. Bácsujlak község határozata — a község tulajdonát képező iskolai ingóságoknak a hitközségnek való átengedése tárgyában. — Jövábogyatik.

111. Szilbács községnek határozata — a községi jegyző szőlőkertjének kibővítése tárgyában. — Jövábogyatik.

112. Ugyanannak határozata — az utcaterületek megváltása tárgyában. — Jövábogyatik.

113. Ugyanannak határozata — a m. kir. csendőri laktanya bérletére vonatkozó szerződésnek jövábogyása tárgyában. — 10 évre 300 korona jövábogyatik.

114. Ujpalánka községnek határozata — a templomtér rendezése tárgyában. — Jövábogyatik.

115. Palánka község határozata óvodák építése tárgyában. — Jövábogyatik.

116. Ujpalánka község határozata — kéményseprővel kötött szerződés jövábogyása tárgyában. — Jövábogyatik.

117. Bulkeszi község határozata — községi faiskola kezelő fizetésének felemelése tárgyában. — 100 korona jövábogyatik.

118. Bácsujlak község határozata — a kéményseprővel kötött szerződés jövábogyása tárgyában. — Jövábogyatik.

119. Szilbács község határozata irnoki állásnak segédjegyzői állásra való át szervezése tárgyában. — Feloldatik.

A 120—182 pontig jövábogyattak:

120. Boróc községnek határozata iskola-építés és tanítói állás szervezése tárgyában.

121. Bácsujlak községnek határozata — a tűzkárosultaknak a községi szegényalaphól való segélyezése tárgyában.

122. Bács határozata Lottapeich Bálint és társai községi pótdíja tárgyában.

123. Mohol határozata Karakás Szimó kártalanítása tárgyában.

124. Mohol határozata Lakatos Géza tartásdíja tárgyában.

125. Bács határozata az elfogatással kötött szerződés tárgyában.

126. Bács határozata a zárda kántori javadalmasához való hozzájárulás tárgyában.

127. Magyarkanizsa határozata az iskolának szolgatartási díjának felemelése tárgyában.

128. Magyarkanizsa határozata az orombegyesi templomépítéshez megszavazott hozzájárulás folyósítása iránt.

129. Martonos határozata könyvtári szekrény beszerzése iránt.

130. Paripás határozata Péter Adám községi irnok lakbéré tárgyában.

131. Martonos határozata a rendőrök rubaátalányának felemelése tárgyában.

132. Magyarkanizsa határozata 5 ik apólnői állás szervezése tárgyában.

133. Dernye határozata Geller József községi irnok segélyezése tárgyában.

134. Bácsordas határozata a szegedi siketnémák segélyezése iránt.

135. Magyarkanizsa határozata özv. Lőrincz Györgyné segélyezése iránt.

136. Martonos határozata a belterületi községi baba fizetésemelése tárgyában.

137. Magyarkanizsa határozata a szervezési szabályrendelet módosítása iránt.

138. Magyarkanizsa határozata szénmegrendelés iránt.

139. Magyarkanizsa határozata a sekrestyes fizetésemelése iránt.

140. Mohol határozata Maletics Jeca részére visszautalt kamatok tárgyában.

141. Martonos határozata utcák és terek szabályozása tárgyában.

142. Szentfülöp basontárgyu határozata.

143. Mohol határozata két ártézi kut fúrása iránt.

144. Vajszka—Bogyán határozata a kertületi kéményseprővel kötött egyezség tárgyában.

145. Bogyán határozata a kertész fizetés emelése tárgyában.

146. Hódáság határozata a közvilágítás szaporítása tárgyában.

147. Szentfülöp határozata az elfogatással kötött szerződés tárgyában.

148. Martonos határozata az anyakönyvi kivonati díjak tárgyában.

149. Bácsordas határozata a községi irnok szabadságolása tárgyában.

150. Hódáság határozata a betétszerkesztési községi megbízottak díjazása iránt.

151. Hódság határozata az érsekfogadási költségek tárgyában.
 152. Hódság határozata a gyepmesteri lakbér tárgyában.
 153. Hódság határozata a kórházi tervek díjazása tárgyában.
 154. Ada határozata egy új ártézi kut furása tárgyában.
 155. Martonos határozata egy tanyai piac helyének biztosítása tárgyában.
 156. Bács határozata a községi közmunka kivételére tárgyában.
 157. Magyarkanizsa határozata az adorjáni iskola céljaira szükséges telek megvétele tárgyában.
 158. Magyarkanizsa határozata az árvaház és apolda építési költségei tárgyában.
 159. Magyarkanizsa határozata a község-ház építése tárgyában.
 160. Martonos határozata a községi jegyzők fizetésemelése tárgyában.
 161. Kishegyes határozata a pénztáros és adószedő fizetésemelése tárgyában.
 162. Ugyanannak határozata két ártézi kut furásához szükséges hozzájárulás megszavazása tárgyában.
 163. Ugyanannak határozata a községi jegyző fizetésemelése tárgyában.
 164. Ugyanannak határozata a gyepmesteri fizetésemelés tárgyában.
 165. Sztapár határozata a mezei közös döntések felmérési és kitzzési munkálatainak biztosítása tárgyában.
 166. Bogyán határozata Suvák István zálogjogának törlése tárgyában.
 167. Kosuthfalva határozata az utcák és terek szabályozási munkálatainak biztosítása tárgyában.
 168. Gombos határozata az előfogatosok szerződötése tárgyában.
 169. Ugyanannak határozata a községi szolgák fizetésemelése tárgyában.
 170. Ada határozata Fehér Andrásné törlési engedélye tárgyában.
 171. Szilágyi határozata a legelődíjak kezeléséért megállapított tiszteletdíj tárgyában.
 172. Csantavér határozata a szolgák létszáma és alkalmazása tárgyában alkotott szabályrendelet ügyében.
 173. Szond határozata a kertész fizetés emelése tárgyában.
 174. Bácskertes határozata a foglalások visszavétele és e célból Czinkler Kálmán mérnökkel kötött szerződés tárgyában.
 175. Apatin határozata a temetőőrök fizetésemelése tárgyában.
 176. Csantavér határozata a kenderáztató és jégmedence használatára vonatkozólag alkotott szabályrendelet tárgyában.
 177. Apatin határozata Elker András iskolaszolga fizetésemelése tárgyában.
 178. Szeghegy határozata a községi kertész fizetésemelése tárgyában.
 179. Apatin határozata az iskolák és óvoda allamosítása tárgyában.
 180. Szilágyi határozata a tanítói nyugdíjárulek megváltása tárgyában.
 181. Ugyanannak határozata marhaható létesítése tárgyában.
 182. Ugyanannak határozata a települési díjak megállapítása tárgyában.
 183. Bácsszentiván határozata Müller Ferenc nével kötött egyesség tárgyában. — Megvonatik.
 184. Kishegyes határozata bikaistálló létesítése tárgyában. — Jövahagyatik.
 185. Nemesmilitics határozata fogyasztási adókezelő alkalmazása tárgyában. — Jövahagyatik.
 186. Bácsgyulafalva határozata segédjegyzői állás szervezése és egy állás megszüntetése tárgyában. — Jövahagyatik.
 187. Körtés határozata az utcák és terek szabályozása tárgyában. — Köteleztetik.
 188. Bácsgyulafalva határozata a vadászati jog bérbeadása tárgyában. — Feloldatik.
 189. Vepród határozata a kisbírói fizetések emelése tárgyában. — Jövahagyatik.
 190. Vepród határozata a pótdók után késedelmi kamat szedése tárgyában. — Jövahagyatik.
 191. Órszállás határozata az ovodai dajka

fizetésének emelése tárgyában. — Jövahagyatik.
 192. Újverbász határozata a fogyasztási adók kezelése tárgyában. — Jövahagyatik.
 193. Bezdán határozata községi ingatlan eladása tárgyában. — Jövahagyatik.
 194. Bácsgyulafalva határozata a pénztárnoki fizetések emelése tárgyában. — Jövahagyatik.
 195. Kuczora határozata a fogyasztási adókezelők díjai tárgyában. — Jövahagyatik.
 196. Kula határozata egy ártézi-kut furása tárgyában. — Jövahagyatik.
 197. Cservenka határozata az éjjeli őrszemélyi pótléka tárgyában. — Jövahagyatik.
 198. Bácsgyulafalva határozata a rendőri létszám leszállítása tárgyában. — Feloldatik.
 A 199—216. pontig jövahagyattak:
 199. Bezdán határozata a pénztárosi fizetés emelése tárgyában.
 200. Kerény határozata a végrehajtói fizetés emelése tárgyában.
 201. Bácsgyulafalva határozata tehermentesítési engedély kiadása tárgyában.
 202. Kuczora határozata a község-ház alakításának többletköltségei tárgyában.
 203. Nemesmilitics határozata a templom tartozása tárgyában.
 204. Nemesmilitics határozata a kézbesítői fizetésemelése tárgyában.
 205. Küllöd határozata új tűzifecskendő beszerzése tárgyában.
 206. Csönoplya határozata a tanítói lakberek és kertiletmények tárgyában.
 207. Csönoplya határozata a kisbírói fizetések emelése tárgyában.
 208. Kula határozata a második községi ovoda felépítése tárgyában.
 209. Bezdán község öt rendbeli határozata községi követelések leírása tárgyában.
 210. Sajkásgyörgye határozata a községi aljegyző fizetésemelése tárgyában.
 211. Nádálja határozata a községi alkalmazottak segélyezése tárgyában.
 212. Dávod és Sajkásgyörgye községek határozatai a szegedi siketnéma intézet támogatása tárgyában.
 213. Nagybaracska határozata a mezőrendőri alaphoz kelet összegnek átutalása tárgyában.
 214. Csurog határozata Tapavicza Emilnek adott fizetési előleg tárgyában.
 215. Nádálja határozata a községi jegyzőnek jutalmazása tárgyában.
 216. Sajkásgyörgye határozata az árvatári tartozások kifizetésének elhalasztása tárgyában.
 217. Regőce határozata az eladott házbély tárgyában. — Megsemmisítetik.
 218. Nagybaracska határozata irattári helyiség felállításának megtagadása tárgyában. — Feloldatik.
 219. Csávoly határozata az óvodai fedett játszószin felállításának megtagadása tárgyában. — Feloldatik.
 220. Csurog határozata a szegedi siketnéma intézet segélyezésének megtagadása tárgyában. — Feloldatik.
 A 221—235. pontig jövahagyattak:
 221. Ugyanannak határozata a népkönyvtárnak részére megszavazott tiszteletdíj tárgyában.
 222. Csurog határozata a községi végrehajtók fizetésemelése tárgyában.
 223. Dávod határozata a községi közmunka megváltása tárgyában.
 224. Boldogasszonyfalva határozata a községi népkönyvtar részére szükségelt könyvek megrendelése tárgyában.
 225. Dávod határozata az utcák és terek szabályozása tárgyában.
 226. Nádálja határozata a községi pótdók kivételének mellőzése tárgyában.
 227. Sajkásgyörgye határozata a községi bába fizetésemelése tárgyában.
 228. Felsőszentiván határozata a közmunka kivételében mellőzése tárgyában.
 229. Felsőszentiván határozata a községi jegyző jutalmazása tárgyában.
 230. Sajkásgyörgye határozata a róm. kath. iskola segélyezése tárgyában.
 231. Nagybaracska határozata a községi pénztárnokok fizetésemelése tárgyában.

232. Ugyanannak határozata a községi kertész fizetésemelése tárgyában.
 233. Gara határozata a róm. kath. plébános párbér illetményének megváltása tárgyában.
 234. Dávod határozata ideiglenes kölcsön felvétele tárgyában.
 235. Felsőszentiván határozata Hallósy Elemér szabadsága tárgyában.
 236. Torzsa község határozata a községen átvonuló törvényhatósági közut kiépítésénél részének kezelése tárgyában. — Tudomásul vétetik.
 237. Martonos község határozata az újvidék—szegedi törvényhatósági közutat a martonosi vasúti feljáró uttal összekötő községi közútló unak a törvényhatósági közutak hálózatába leendő felvétele tárgyában. — Hely adatik.
 238. Zenta város határozata a tornyosi utnak a törvényhatósági közutak hálózatába való felvétele és kiépítése esetén felmerülő építési többletköltségekhez való hozzájárulás tárgyában és ez ellen Tóth Bagi Ferenc és társai felelőzése. — Hely adatik.
 239. Kosuthfalva és Pacsér községek határozata a szabadska—gombos—palánkai h. é. vasut céljaira megszavazott hozzájárulási összegnek kölcsön útján való fedezése tárgyában. — Hely adatik.
 240. Mozsor, Sajkáslak, Dunagárdony, Titel és Tündéres községek határozatai a titel—nagybecskereki h. é. vasut segélyezése tárgyában. — Hely adatik.
 241. Nagybaracska község határozata a néh. Bodrogi Simon-féle szegényalap alapítólevelének megalkotása tárgyában. — Feloldatik.
 A 242—254. pontig jövahagyattak:
 242. Titel határozata Milinov Vlada 6 kor. havi segélyezése tárgyában.
 243. Tiszakálmánfalva határozata boritaladó és hús-fogyasztási adó beszedési jutalékának hovatordítása tárgyában.
 244. Tiszakálmánfalva határozata az ottani róm. kath. templom toronyórájának felállítására 50 kor segélynyújtása tárgyában.
 245. Tiszakálmánfalva határozata tenyész-bikák biztosítása tárgyában.
 246. Tiszakálmánfalva határozata a községi II. od. szolga fizetésének felemelése tárgyában.
 247. Titel határozata kiskorú Bolmanacz Sándor és társainak segélyben leendő részvételére tárgyában.
 248. Dunagárdony határozata hajóforgalom fenntartása tárgyában.
 249. Titel határozata özv. Beslin Jánosné segélyének leállítására iránt.
 250. Titel határozata Mikics István segélyezése tárgyában.
 251. Alsókabod határozata a község-ház építési többletnek megszavazása tárgyában.
 252. Tiszakálmánfalva határozata a községi előfogatos díjának felemelése tárgyában.
 253. Mozsor határozata Eremita Milán jegyző drága-agi pótléka tárgyában.
 254. Bácsalmás község határozata a községi szolgák (kisbírók) élethossziglani választásának megtagadása tárgyában. — Tudomásul vétetik.
 255. Mohol község képviselőtestületének határozata az 1902. évi szamadásából kifolyó marasztalási összeg leiratása tárgyában. — Jövahagyatik.
 256. Kula község határozata Mebr János ottani lakos községi közmunka tartozásának törlése tárgyában. — Jövahagyatik.
 257. Bács község határozata Rack József fizetéskiegészítési ügyében. — Jövahagyatik.
 258. Kókay Károly bajmoki segédjegyző fizetéskiegészítési ügye. — Felterjesztetik.
 A 259—267. pontig jövahagyattak:
 259. Vepród község határozata Michler Boldizsár fizetéskiegészítési ügyében.
 260. Bulkesz község határozata a községi közmunka tartozásnak mikénti fedezése tárgyában.
 261. Szilbács község határozata a községi közmunka tartozásnak mikénti fedezése tárgyában.

262. Ujverbász község határozata a községi közmunka tartozásnak mikénti fedezése tárgyában.

263. Nádajka község határozata az 1905. évi számadani tértimény behajtása tárgyában.

264. Zenta város határozata a földhasznosítási bevételeknek alnapló kezelési rendszer mellett való beszedése tárgyában.

265. Okér határozata behajthatlan követelések leírása tárgyában.

266. Bács község határozata behajthatlan követelések tárgyában.

267. Iványi István szabadkai lakos kérvénye Bács Bodrog vármegye Helynévtára I—II ik kötetének újabb kiadásából felmerülő költségekre 300—300 korona adományozása iránt. — 600 korona utalványozták.

268. Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesületnek kérvénye tégelversenyi szakosztályának támogatása tárgyában. — 1000 korona adományozták.

269. Szekszárd batai armentesítő és belvizszabályozó társulatnak kérelme a Balaton dunai hajóút, illetve a Sió hajózatóvá tétele tárgyában. — Tudomásul vétetik.

270. Gaál Imre kérvénye tanulmányi segély iránt. — 250 korona szavazták meg.

271. A kulai főszolgabíró jelentése a kulai zálogintézet biztosítéka és a kölcsönűjkek kamatai tárgyában. — 2000 korona javaslatba hozták.

272. Az óverbázi önk. tűzoltótestület kérelme anyagi támogatás iránt. — Elutasították.

273. Az országos monografia társaság kérelme a megyei monografia költségeihez való hozzájárulás iránt. — 5 év alatt 30000 korona szavazták meg.

274. A szabadka—gombos—palánkai h. é. vasút részvénytársaság kérelme a nevezett vasút céljaira megszavazott megyei hozzájárulás utolsó részletének kifizetése iránt. — 258000 korona utalványozták.

275. Militics és Gombos községek kérvénye a zombor—palánkai törvényhatósági közut sztapar—militicsi szakaszának áthelyezése iránt. — Felterjesztetik.

276. Ispánovits Imre nyug. utkaparó kérvénye segélyezés iránt. — 80 korona segély szavazták meg.

277. Özv. Vekerle Simonné kulai lakosnőnek kérvénye segély iránt. — Elutasították.

278. Özv. Kató Pálné szül. Kádár Anna alsókbabai lakosnőnek kérvénye segély iránt. — Elutasították.

279. Császár Peter főszolgabíró előterjesztése napidíjának megállapítása tárgyában. — 12 koronában állapították meg.

280. A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség jelentése Takács Mihály volt megyei írnok és Pancsits Sándor szolgáló fizetési előlege tárgyában. — Leiratik.

281. Ugyanannak előterjesztése Szalay Imre 08 fillér előleg tartozása tárgyában. — Leiratik.

282. Sztrilich Béla és dr. Buday Pal főszolgabírók együttes kérvénye az átköltözési költségek megállapítása tárgyában. — 300 és 200 koronában állapították meg.

283. Hiltl Sándor írnok kérvénye költözési költségeinek megállapítása tárgyában. — Egy havi fizetésben állapították meg.

284. Dr. Bata Lukács kig. gyakornok kérvénye költözési költségeinek megállapítása tárgyában. — 50 koronában állapították meg.

285. Hoffmann Sebestyén szolgabíró kérvénye költözési költségeinek megállapítása tárgyában. — 50 koronában állapították meg.

286. Vértési Károlynak, mint a Rákóczi szoborbizottság elnökének kérelme a zombori Rákóczi szoborra megszavazott 1000 korona kintalása iránt. — Kintaltatik.

287. Fischer Pál kereskedősegéd újvidéki lakos kérelme néb. özv. Molnár Józsefné vármegyei állatorvos özvegyének temetési költségeiért. — Elutasították.

288. Dr. Nikolits Csedomir orvos, Fáth Rajcsán Mária, Kelemen Anna, Rápis Bosnyák Mária szülésznők okleveleik meg- hirdetése. — Meghirdették.

A 289—295. pontig jóváhagyattak:

289. Szilágyi telepes község 1903. évi, 1904. évi, Jánoshalma 1906. évi, Bajmok 1905. évi, Zsablya 1906. évi, Martonos 1905. évi, Ozivác 1906. évi, Mohol 1895. évi, Dávod 1907., Sajkásgyörgye 1906., Bácsszentiván 1906., Sajkászentiváni 1906., Liliomos 1906., Overbász 1906., Okér 1906., Dorozslo 1906., Tündéres 1906. évi közpénztári számadásai.

290. Ujverbász 1906., Dunacséb 1907., Zenta 1906., Vaskút 1906. évi gyámpénztári számadásai.

291. Paripás 1907. évi elhagyott gyermekek segélyalap számadása.

292. Gróf Chottek Rezső-féle 1907. évi szegényalap számadás.

293. Bezdán község által kezelt Gyalokai Rozália alap 1899—1907. évi számadása.

294. Palona 1908., Ujpalánka 1907., Duna galos 1908., Cservenka 1908., Szépliget 1907., Nádajka 1907. évi II., Parag 1908., Wekerlefalva 1907., Bacskezesztur 1908. évi pótköltségvetései.

295. Zsablya község 1908. évi ipari tanoncsiskolai pótköltségvetése

PÓTTÁRGYSOROZAT.

1. Trencsén vármegye közönségének átirata a kepviselek választói reformnak a törvényhatósági bizottságok magyarságának biztosításával leendő létesítése tárgyában. — Tudomásul vétetik.

2. Ugyanannak átirata a községi közegek ellen az 1894. évi XXI. t. c. 20. és 48. § a alapján kiszabott reudbirágoknak az illető vármegyei jegyzői nyugdíjalap javára leendő fordítása tárgyában. — Partoló felirat intéztetik.

3. Bars vármegye közönségének átirata a sertésorbánc elleni védőoltás kötelezővé tétele iránt. — Partoló felirat intéztetik.

4. A vármegye közigazgatási bizottságának megkeresése az újvidék—szegedi törvényhatósági közut tisztaságvánfalva—temerini szakaszán évenként teljesítendő átrakási munkát és kongotégla szükséglet költségeinek engedélyezése tárgyában. — Engedélyeztetik.

5. Alispáni előterjesztés — a Tátrabázi Tüdőbeteg Szanatóriumban — a vármegye által lefoglalandó fölgyenyenes hely tárgyában. — Ez idő szerint nem foglal le egy helyet sem.

6. Alispáni jelentés a vármegyeház udvarán futó ártezi kut munkáiról és a felesleges viznek Zombor város közönségének leendő átadásáról. — A felesleges vizet átadja.

7. Alispáni előterjesztés az állatvadászok állategészségügyi szolgálata tárgyában. — Jóváhagyatik.

8. Alispáni előterjesztés a 4 fogalmazói állás javadalmazásának az államkincstár terhére való átvétele tárgyában. — Felterjesztetik.

9. Alispáni előterjesztés Gruda Sándornak a cirkevnicai László gyermekotthonba való felvétele. — Tudomásul vétetik.

10. Alispáni előterjesztés a községi szegényalapok állagáról. — 1.079.000 korona a jelenlegi pénzállományról tudomásul vétetik.

11. A magyarországi községi képviselőválasztás elnökének kiküldése. — Elnökök alispán küldetik ki.

12. A magyarországi tisztújítás helyetteselnökének kijelölése. — Helyetteselnöknek a vármegyei főjegyző küldetik ki.

13. Felvétel dr. Mikosevits Kanut vármegyei főjegyző és Raab Béla m. kir. pénzügyi számtanácsos által beterjesztett munkálata a volt tiszai „Korona kerület” vagyoni viszonyainak rendezése és végleges felosztása tárgyában. — 4000 kor. elfogadtatik.

14. Szabó Gyula felebbezése Piros községnek a segédjegyzői fizetés felemelése tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.

15. Gyurovka Dániel felebbezése Kisács községnek a rendőri illetményének visszatartása tárgyában hozott határozata ellen. — Megsemmisítetik.

16. Futó Ferenc és társa, Kobilarov Jevrem és társa felebbezése Okér községnek a Jegricska bara armentesített földterületeinek felmérése, elárverezése illetve eladása tár-

gyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.

17. Bognár Márk felebbezése M. gyarkanizsa községnek pásztorbódék építése tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.

18. Romzsa József és társai felebbezése Ada községnek a tanítói járandóságok kiutalványozása tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.

19. Simon János felebbezése Pacsér községnek a jegyzői javadalmazást képező földek adómentes használatának elvonása tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik és a felebbezésnek hely adatik.

20. Militics Szevetóvár felebbezése Sz'apár községnek az előfogatos felfogadása tárgyában hozott véghatározata ellen. — Feloldatik és a felebbezésnek hely adatik.

21. Tausz Fülöp és társai felebbezése Szeghegy községnek a fogyasztási adóbeszedés tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.

22. Szűts Mihály és társai felebbezése Bajmok községnek a községház építése tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.

23. Székely Sándor és társai felebbezése Bácsgyulafalva községnek az orvosi lakás tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

24. Manojlovits István felebbezése Szenttamás községnek a villanyos világítás bevezetése tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.

25. Urbán Antal és társai felebbezése Küllöd községnek a legelő használatára tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.

26. Sztamecz István felebbezése a kety-mári írnok választás ellen. — Megesítettik.

27. Dr. Kozits Elemér és társai felebbezése Magyarokizsa községnek a rend. tanácsu városi szervezési szabályrendelet tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.

28. Sijacsits Szima és társai felebbezése Szenttamás községnek Manojlovits János (Jócó) volt végrehajtó kegydíja tárgyában hozott határozata ellen. — Megállapították.

29. Medurits Z. János és társa felebbezése Turja községnek a Ferenc csatornai fűrdő építése tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.

30. Zsablya község felebbezése a titeli rétkelző bizottságnak a tisztviselői fizetések emelése tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.

31. Szemző János felebbezése Mozsor községnek a réti földek felosztása tárgyában hozott határozata ellen. — Megsemmisítetik.

32. Lóbl Adolf és társa felebbezése Nádajka községnek községi iskola és tanítói laképtése tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.

33. Nikolin Athanasz és társai felebbezése Titel községnek a réti földek felosztása tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.

34. Kubátov Markó és társai felebbezése Nagybaracska községének a baja—bezdán—zombor—apatini h. é. vasút segélyezése tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.

35. Kalmár Mihály felebbezése Zenta városnak a megnevezett nyugdíjának megállapítása tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

36. Fendrik Ferenc és Szűcs Lajos felebbezése Zenta városnak a gimnázium szervezési szabályainak módosítása tárgyában hozott határozata ellen. — A kultuszminiszteriumhoz felterjesztetik.

37. Eszes Károly felebbezése Zenta városnak a mákosi árvédekezés károsultjainak kárpótlása tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.

38. Bergel Jakab felebbezése Zenta városnak a mákosi hullámter 119. sz. parcellájának bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.

39. Nagymélykúti Elek István és társai felebbezése Zenta városnak több, egymással

tárgyi összefüggésben nem álló ügyben hozott határozata ellen. — Visszautasították.

40. Nagyabonyi András és társai, továbbá Gordan József és társai felebbezése Zenta városnak a libalegelői szértsők bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

41. Fendrik Ferenc és társai felebbezése Zenta városnak a rétpart alatti csatorna mentén buzódó libalegelő beszüntetése tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

42. Szűcs Lajos és társa felebbezése Zenta városnak a gimnáziumi szolgáknak a város nyugdíjintézetébe való felvétele tárgyában hozott határozata ellen. — Felvételt nem rendeltek.

43. A „Kath. Legényegyesület“ felebbezése Zenta városnak a nevezett egyesület aszfalt költségének elengedése tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

44. Németh Lajos felebbezése Zenta városnak az Árvai János és társa részére átengedett ingyen legelő tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

45. Zenta város tanácsának felebbezése Zenta városnak a belső járási III. calcaturbeli kukorica földek miként való megművelése tárgyában hozott határozata ellen. — Megváltoztatik.

46. Gere Gergely és társai felebbezése Zenta városnak Fendrik Ferencnek az árverező bizottságtól való kizáratása tárgyában hozott határozata ellen. — Megsemmisítették.

47. Hitri Péter felebbezése Zenta városnak az esküdtiképes egyének 1908. évi összeírását teljesítő bizottság 2 tagjának megválasztása tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

48. Branovacska János felebbezése Zenta városnak a megnevezett részére kiadandó törleszi engedély tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

49. Ujházi Habram Mária felebbezése Zenta városnak a nevezett fizetésének felemelése tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

50. Mester Andor és társai felebbezése Zenta városnak a városi építőmester fizetésének felemelése tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

51. Szupics Mária felebbezése Zenta városnak a megnevezett fűtési átalánya tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

52. Berzenczey Domokos felebbezése Zenta városnak a magyarkanizsai határszélen emelendő iskola tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

53. Nikolics Borivoj és társai felebbezése Zenta városnak a magyarkanizsai határszélen emelendő iskola telkének megvétele, építési terveinek és költségvetésének megállapítása tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

54. A zentai iskolaszék felebbezése Zenta városnak a polgári iskolai rajz- és kézimunka tanítónői állás szervezése tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

55. Kutby Lajosné felebbezése Zenta városnak a polgári leányiskola tanítónői lakbérének felemelése tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

56. Bergel Jakab felebbezése Zenta városnak a Juhász Andrásal kötött pince-bérleti szerződése tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

57. Székfi György és társa felebbezése Zenta városnak Székfi György és társai aszfalt-tarozása tárgyában hozott határozata ellen. — Megsemmisítették.

58. Berta Pál felebbezése Zenta városnak a tiszahídi munkások vámdíja tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

59. Till Imre felebbezése Katymár községnek a tűzoltószerek és felszereléseknek az önkéntes tűzoltó-egyletnek leendő kiadása tárgyában hozott határozata ellen. — Elrendelték.

60. Böllöndy Endre községi irnok felebbezése Péterréve községnek az egyik községi irnok fizetésfelemelése tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

61. Nuber József és társai felebbezése Katymár községnek a kisbírák fizetésfelemelése tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

62. Grósz Illés és társai felebbezése Bácsföldvár községnek a községbáz építése és célra felveendő költsön tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

63. Mélykut község határozata a heti állatvadászaton teljesített állatorvosi szolgálat díjazása ellen Csiriák Kálmán felebbezése. — Felebbezésnek hely adatik.

64. Bácsujlak, Párrag, Bácsstóváros, Duna-bölkény, Palona, Boróc községek határozatai a dunabölkényi kórházorvos fizetésfelemelése tárgyában. Szegedi Jenő felebbezése. — 1600 korona megállapították.

65. Tapavicza Sándor és társainak felebbezése Sajkáslak községnek iskola építésre szükséges telepelt kimondó határozata ellen. — Jövahagyatik.

66. Özvegy Gugics Szávóné felebbezése Sajkásszentiván községnek segélyezése tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

67. Meiszter János kikéri lakos felebbezése a befizetett nyugdíjnyelvének vissza térítése iránti kérelmet elutasító alispáni határozat ellen. — Elutasították.

68. Petróc község határozata állami óvoda és iskola szervezése tárgyában. — Jövahagyatik.

69. Kölpény község határozata legelődíj megállapítása tárgyában. — Jövahagyatik.

70. Piros község határozata egy gyalogrendőri állás megszüntetése tárgyában. — Megsemmisítették.

71. Temerin község határozata a hírfelkezesi tanítók korpólléka és a községi tanítók fizetésének kiegészítése tárgyában. — Jövahagyatik.

72. Kiszács község határozata a fogyasztási adó mikénti kezelése tárgyában. — Jövahagyatik.

73. Ugyanannak határozata Wodring Ágoston jegyző jutalmazása tárgyában. — Megsemmisítették.

74. Dunabölkény község határozata Metten-dorfer Kristóf és társai által kért terület tárgyában. — Jövahagyatik.

75. Palánka község határozata hegyes-feketehegy-palánkai h. é. vasút mentén levő utak csere folytán áthelyezése tárgyában. — Tudomásul vétetik.

76. Ugyanannak határozata izraelita temető kibővítésére szükséges terület átengedése tárgyában. — Jövahagyatik.

77. Dunacséb község határozata a Dunagálos uradalmi rét bérlete tárgyában. — Jövahagyatik.

78. Szilbács község határozata ovoda építést illetőleg megtartott versenytárgyalás eredményének elfogadása tárgyában. — Jövahagyatik.

79. Mohol határozata a községi fordító tiszteletdíjának felemelése tárgyában. — Jövahagyatik.

80. Bogyán határozata ingatlan vétele tárgyában. — Jövahagyatik.

81. Mohol határozata dr. Raffay János ellen vezetett követelés törlése tárgyában. — Jövahagyatik.

82. Martonos határozata az 1906. évi pótdó hátralékok és tulfizetések törlése tárgyában. — Megvonatik.

83. Zenta város határozata munkásbázak építése tárgyában — 150 □-81 12 K 50 fil. 25 évi 100 korona részletfizetés mellett jövahagyatik.

84. Ada határozata bullaházak felépítése tárgyában. — Jövahagyatik.

85. Magyarkanizsa határozata az iskolának fizetésfelemelése tárgyában. — Jövahagyatik.

86. Magyarkanizsa határozata a felekezeti tanítók fizetésének és korpóllékának kiegészítése tárgyában. — Jövahagyatik.

87. Paripás határozata a kisbírák mikénti alkalmaztatása tárgyában. — Tudomásul vétetik.

88. Martonos határozata munkásbázak céljaira háztelkek eladása tárgyában. — Jövahagyatik.

89. Bácsujfalu határozata a tanítók fizetés kiegészítése tárgyában. — Megsemmisítették.

90. Bács község kérelme a bácsi szent. ferencrendi zárdatemplom tervbe vett restaurálásának költségeihez való hozzájárulás iránt. — A törvényhatósági bizottság erkölcsi és anyagi támogatását kilátásba helyezte.

91. Topolya határozata a Bacsér lecsapolási költségekről készített számadások megvizsgálásáról. — A felmentvény megadatik.

92. Gombos határozata a községi alkalmazottak fuvardíjának felszámítása tárgyában. — Jövahagyatik.

93. Csautavér határozata a községi alkalmazottak fizetés felemelése tárgyában. — Jövahagyatik.

94. Szond határozata az italmérsi részesei jutalék hovatfordítása tárgyában. — Jövahagyatik.

95. Pacsér határozata községbáz átalakítás tárgyában. — Jövahagyatik.

96. Csautavér határozata községbáz kibővítése tárgyában. — Jövahagyatik.

97. Apatin határozata a községbáznak központi fűtéssel való ellátása tárgyában. — Jövahagyatik.

98. Küllöd határozata a rendőrség rubázata tárgyában. — Jövahagyatik.

99. Pacsér határozata a rendőrség 1907. évi rubaátalányának megállapítása tárgyában. — Feloldatik.

100. Csurog határozata a jegyzői lak építése tárgyában. — Jövahagyatik.

101. Ugyanannak határozata a községi iskolák építése tárgyában. — Jövahagyatik.

102. Nádálja határozata a csatorna rakpart építési költsége tárgyában. — Jövahagyatik.

103. Ugyanannak határozata a községi közter bekerítése tárgyában. — Jövahagyatik.

104. Gara határozata az iskolaépületek kijavítása tárgyában. — Jövahagyatik.

105. Katy, Dunagárdony, Sajkásgyörgye, Nádálja, Boldogasszonyfalva, Csurog községek határozatai a réti földek felosztása tárgyában. — Megsemmisítették.

A 106—133. pontig jövahagyattak:

106. Felsőkabol határozata a végrehajtó fizetésének felemelése tárgyában.

107. Dunagárdony határozata a közgyám fizetésének felemelése tárgyában.

108. Felsőkabol határozata az irnoki fizetés felemelése tárgyában.

109. Alsókabol határozata II. bíró, esküdttek és szolgák fizetésének felemelése tárgyában.

110. Mozsor határozata a járdák létesítése tárgyában.

111. Ugyanannak határozata az óvónó fizetésének megállapítása tárgyában.

112. Zenta város határozata a központi elemi iskolai fűtők javadalmának felemelése tárgyában.

113. Ugyanannak határozata a Kalmár Antal egy havi fizetésének kintalványozása és az e célból szükséges hitelátruházás engedélyezése tárgyában.

114. Ugyanannak határozata a négy tanyai és 2 városi tanítói állásra alkalmazott helyettes tanítók fizetésének és átalányának kintalványozása tárgyában.

115. Ugyanannak határozata a négy tanyai és 2 városi tanítói állásra alkalmazott helyettes tanítók 1907. évi szeptember havi fizetésének kintalványozása tárgyában.

116. Ugyanannak határozata Nagy Sándor tanító lakbérének megállapítása tárgyában.

117. Ugyanannak határozata a magyarkanizsai határszéli iskolánál szervezendő tanítói állás tárgyában.

118. Ugyanannak határozata a tanítók fizetésének rendezése tárgyában.

119. Ugyanannak határozata 2 új hitoktatói állás szervezése tárgyában.

120. Ugyanannak határozata az óvónók tisztogatására alkalmazott dajkák díjazása tárgyában.

121. Ugyanannak határozata dr. Szabados József perelölégének törlése tárgyában.

122. Ugyanannak határozata Nagy Mátyás fizetéselölégének törlése és 60 korona temetési költség utalványozása tárgyában.

123. Ugyanannak határozata a Papp Péter részére engedélyezett fizetési előleg tárgyában.

124. Ugyanannak határozata a Csernák Péter részére engedélyezett fizetési előleg tárgyában.

125. Ugyanannak határozata a Karkus Pálné részére kiutalt 5 korona segély törlése tárgyában.

126. Ugyanannak határozata a Győre Ferencnére kivetett sátorhely illeték elengedése tárgyában.

127. Ugyanannak határozata Kelemen József 48 ar. honvéd segélyezése tárgyában.

128. Ugyanannak határozata a városi előfogatosok berének felemelése tárgyában.

129. Ugyanannak határozata három ház helynek a Boros Mátyás és Fekete István színműveinek részére való engedése tárgyában.

130. Ugyanannak határozata a kiselejtezt 4 tenyészbika arának új tenyészbika beszerzésére való fordítása tárgyában.

131. Ugyanannak határozata Szilke Gergelynek és társainak kiegészítő mezőőrökül való alkalmazása tárgyában.

132. Ugyanannak határozata egy ártézi kut költségeinek megállapítása tárgyában.

133. Ugyanannak határozata Biró János nyugdíjarulékának és visszatartott fizetésének kiszolgáltatása tárgyában.

134. Ugyanannak határozata a Zentan felállítandó 4 ik gyógyszerteret tárgyában. — Megtagadjatik.

135. Ugyanannak határozata özv. Bakay Jenőné özvegyi ellátása tárgyában. — Megsemmisítetik.

136. Ugyanannak határozata özv. Nagy Mátyásné özvegyi ellátása tárgyában. — Megsemmisítetik.

137. Ugyanannak határozata Kozár Péter nyugdíjaruléka tárgyában. — Megsemmisítetik.

A 138—168. pontig jóváhagyattak:

138. Ugyanannak határozata a 11. sz. ház hely tulajdonosának bekebelezése iránt Ósz Szabó János és társával kötött pótszerződés tárgyában.

139. Ugyanannak határozata a Sándor Péterrel kötött szerződés tárgyában.

140. Ugyanannak határozata a Szorcsik Sándorral kötött szerződés érvényének meghosszabbítása tárgyában.

141. Ugyanannak határozata a Markus Jánosval kötött haszonbéri szerződés tárgyában.

142. Ugyanannak határozata az ifj. Baráti Péterrel kötött haszonbéri szerződés tárgyában.

143. Ugyanannak határozata a Megadja Illessel kötött haszonbéri szerződés érvényének meghosszabbítása tárgyában.

144. Ugyanannak határozata a Polyák Lajosval kötendő haszonbéri szerződés tárgyában.

145. Ugyanannak határozata a Lévai Józseffel megkötött szerződés tárgyában.

146. Ugyanannak határozata a Szeli Tivadarral kötött haszonbéri szerződés tárgyában.

147. Ugyanannak határozata a Varga Polyák Jánosval kötött szerződés tárgyában.

148. Ugyanannak határozata a Körösi Istvánval kötött haszonbéri szerződés tárgyában.

149. Ugyanannak határozata a Farkas Pállal megkötött haszonbéri szerződés tárgyában.

150. Zenta határozata a Keresztury Károlyval megkötött haszonbéri szerződés tárgyában. —

151. Ugyanannak határozata a Matuz Jánosval kötött haszonbéri szerződés tárgyában.

152. Ugyanannak határozata a Molnár Gábor Lajosval megkötött haszonbéri szerződés tárgyában.

153. Ugyanannak határozata a Jablonszki Gergelyvel kötött szerződés tárgyában.

154. Ugyanannak határozata a Csernák Józseffel kötött szerződés tárgyában.

155. Ugyanannak határozata a Tripolszki Pállal kötött szerződés tárgyában.

156. Ugyanannak határozata az ifj. Gulyás Mibályval és ifj. Szakali Józseffel kötött szerződés tárgyában.

157. Ugyanannak határozata a Grézi Kovács Jánosval kötött szerződés tárgyában.

158. Ugyanannak határozata a Kovács Mártonnal kötött szerződés tárgyában.

159. Ugyanannak határozata a Szeli Tivadarral kötött szerződés tárgyában.

160. Ugyanannak határozata a Bibusz János és társával kötött szerződés tárgyában.

161. Ugyanannak határozata Gfrerer Miklós tüzkarbiztosítási díj követelése ügyében.

162. Péterréve község határozata a szál lási szülészú fizetésfelemelése tárgyában.

163. Péterréve község határozata a kisbírák és hadnagyok drágasági pótléka tárgyában.

164. Obecse község határozata Szikra Jakab volt adószedő biztosítékának törlése tárgyában.

165. Obecse község határozata a kisbírák eszmárpénze tárgyában.

166. Péterréve község határozata a községi kocsisok fizetésfelemelése tárgyában.

167. Rém község határozata a községi előfogatosok segélyezése tárgyában.

168. Tütel község határozata Pantelemon Acónak ajándékozott ház helyre vonatkozó ajándékozási szerződés záradékolása tárgyában. — Zaradékolatik.

169. Dunagárdony község határozata a gör. keel szerb egyház templom építése céljára 2000 korona segély megszavazása tárgyában. — Jóváhagyatik.

170. Péterréve község határozata a községi állatorvos fizetésfelemelése tárgyában. — Jóváhagyatik.

171. Cservenka község határozata a dögtér berendezése tárgyában. — Feloldatik.

A 172—182. pontig jóváhagyattak:

172. Obecse község határozata huavágási szabályrendelet tárgyában.

173. Szilbacs község határozata gyepmesteri állás szervezése tárgyában.

174. Boróc község határozata gyepmesteri állás szervezése tárgyában.

175. Tütel község határozata a községi bikák ápolási díja tárgyában.

176. Mátics község határozata önálló állat orvosi állás szervezése tárgyában.

177. Miskolci József szenttamási lakos segély iránti kérvénye.

178. Ofutak 1908. évi rendes, Tiszakálmánfalva, Bacsordas, Begecs 1908. évi pótkölt segélyezése.

179. Ujpalánka 1905 évi közpénztári számadása.

180. Pacsér, Bajsa, hajsai Vojnits Imre alapítvány 1906. évi számadása.

181. Palánka 1907. évi mértékhibeletesítő és körház lap számadása.

182. Bács község határozata ideiglenes köcsön felvétele tárgyában.

HIRDETÉSEK.

ZOMBORI DEÁK OTTHON.

A következő tanévre felvételnek gimnáziumi és felső kereskedelmi iskolai növendékek **korlátolt számban**

Az intézetben egy főgimnáziumi és egy felső kereskedelmi iskolai bennlakó tanár gyakorolja a tanulmányi felügyeletet.

Havi teljes ellátás 45 korona.

Pedagógusok gyermekei kedvezményes árban részesülnek.

Prospektussal készséggel szolgál a Deák Otthon Igazgatósága.

*-8

Műegyetemi hallgatót

keresek jó díjazás mellett, aki a szünidő tartama alatt ábrázoló mértanból és algebrából reáliskolai tanulónak órákat adna. Cim a kiadóhivatalban.

228-2-1

6182 tkvi 1908. szám.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Bruck Armin dr. ügyvédnek mint Bischitz János ügygondnoka végrehajthatónak Ingusz Lipót végrehajtást szenvedő elleni 2373 kor. 19 fillér tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő s Zomborban fekvő, a zombori 4811. számú betétben Ingusz Lipót és Ingusz Henrik tulajdonánál bejegyzett s A. I. 1-9. és 16 sorsz. a foglalt 14377—14385 és 14392. hr. számú összesen 4 hold 299 □ öles jöszágtestből Ingusz Lipótot felerészben megillető jutalékra 711 koronában, továbbá ebből a betétből a zombori 7825. sz. betétbe átjegyzett s ott Petrovits Tódor örökösei: Petrovits Szevén, Petrovits Száva, kiskuru Petrovits Persza, Anka és Koszta tulajdonánál bejegyzett s A. I. 1-6 sorszámig foglalt 14386—14391. hr. számú összesen 4 hold 190 □ öles jöszágtestből a bejegyzés idejében Ingusz Lipótot megilletett felerészre 628 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1908. évi szeptember hó 16-ik napján délután 3 órakor a zombori kir. törvényszék árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX-ik törvényeikk 42 ik §-ában jelzett ártolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zomborban, 1908. évi június hó 23. án.

A kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány,

kir. törvényszéki bíró.

6259/tkvi 1908. szám.

Póthirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint:

a) a bezdáni takarékpénztár r. t. végrehajthatónak dr. Vujits Jánosné sz. Belánovits Julia végrehajtást szenvedő elleni 1150 korona s járulékai iránti végrehajtási ügyében 4290/1908. sz. a. kibocsájtott árverési hirdetményben a zombori 5711. számú betétben foglalt dr. Vujits Jánosné Belánovits Julka nevében álló A. 1. sor, 76. hr. 78. ö. i. számú ház és 310 □ öl beltelekre 7200 korona kikiáltási árban a kir. törvényszék árverési helyiségébe 1908. évi augusztus hó 17-ik (tizenhét) napjának délután 3 (három) órájára;

b) Irzak Vigh Mária végrehajthatónak dr. Vujits János és neje sz. Belánovits Mária elleni 1800 korona és járulékai iránti végrehajtási ügyében az 5342/tkvi 1908. számú hirdetményben a zombori kir. törvényszék (és kir. járásbíró) területén lévő, Zombor szab. kir. város határában fekvő, a zombori 5716. sz. betétben A. I. 1-2. sor, 22921—22922/1. hr. sz. 470 és 143 □ ölnyi dr. Vujits János tulajdonánál bejegyzett jöszágtestre 67 korona, A. IV. 7—11. sor, 23133 2—a, 23134/1., 23136/2., 23137/2., 23141 2. hr. sz. a. 1080, 379, 134, 311, 497 □ ölnyi szinten dr. Vujits János nevében álló birtoktestre 308 korona kikiáltási árban a kir. törvényszék árverési helyiségébe 1908. évi augusztus hó 18-ik (tizennyolc) napjának délután 3 (három) órájára kitűzött árverés az 1881. LX. t. c. 167. §-a alapján a Zombori Kereskedelmi és Iparbank felszámolás alatt végrehajtható érdekében is 650 korona tőke követelése s járulékai kielégítése végett megtartatni fog.

Zombor, 1908. évi június hó 19-én.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Radány,

kir. tvszéki bíró.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönségnek, valamint régi vendégeimnek becses tudomására hozni, hogy **Ujvidéken az Andrássy-utca 7. szám alatt** levő házat és a benne oo évtizedek óta fennálló oo

„Fehér hajó” szállodát

megvettem és azt teljesen átalakítva, a modern igényeknek megfelelően bocsátom a m. t. közönség rendelkezésére.

Kényelmes szobák.
- **Figyelmes kiszolgálás.**
Mérsékelt árak.
- **Feltétlen tisztaság.**
A város központján.
- **Izléses italok.**

Valódi pilseni sör.

20-17 Tisztelettel
ZURKOVICS GYÖRGY,
szállodás.

859 1908. szám.

Pályázati hirdetmény.

Bácsordas községben 10 havi időtartamra folyó évi szeptember hó 1-étől kezdődőleg helyettes irnoki állásra pályázat hirdettetik.

Javadalmazása havi 63 korona utólagos részletekben.

A német nyelv ismerete kívánatos.

A pályázati kérvények Bácsordas község jegyzőjéhez **1 évi augusztus hó 15-éig** terjesztendők be.

Bácsordas, 1908. június hó 19-én.

RUMBACH MIHÁLY,

3-3 jegyző.

Ujsóvén eladó

egy remekül berendezett

MOTOROS HENGERMALOM.

Ajánlatok: „Motormalom” címen Ujsóvéra küldendők.

Ügynökök díjaztatnak.

Pályázati hirdetmény.

Az apatini járási általános takarékpénztár r.-t. igazgatósága pályázatot hirdet egy **gondnoki** állásra azonnali belépéssel.

Pályázhatnak felső kereskedelmi iskolát végzett egyének. Évi fizetés 720 kor. és a tiszta hasznóból jutalom. Három havi próbaidő.

Apatin, 1908. június 25.

3-1 **Az igazgatóság.**

Egy használt jókarban levő

fedeles hintó

eladó **Baky Eleknél**
Zombor. (Gazdasági egyesületi palota.)

Ház eladás.

Zomborban a Sztapári-uton (Vásártéren) levő 21. számú új házam, mely jóforgalmu vendéglőhelyiség, a hozzátartozó melléképületekkel el van látva, berendezéssel együtt szabad kézből eladó. Bővebbet

Szunarits Márton.

3-1 tulajdonos.

Hirdetés.

A zimonyi fővonal mellett **Soltkerten** levő **9 holdas** fiatal **fajszőlőmet**, termő, kitünő mely az állomástól 10 percre, a községtől 25 percre van, elköltözés miatt eladom. A szőlőben van uri lakás, kapás lakás, pince, présház, istálló. Ára 35000 korona. **Házamat**, mely egy éve épült modern téglapépület 6 szobával, fürdőszobával, sok mellékkel, nagy telekkel szintén eladom. Ára 32.000 korona. — **Kiskunhalas várostól s a vasutól 4 kilométerre fekvő 43 hold szőlő s 10 hold gyümölcsöst** adok el; a szőlő feltünő jó termő fajszőlő, van benne nagy uri lakás, 2000 hektős pince sok kapás-lakás, nagy disznóhizlalda, göbolyhizlaldó, nagy pálinkakazán, mázsaház stb. Ára 73.000 forint.

Mind ősszel vehető át, esetleg előbb.

Zámbo Aladár, Soltvadkert.

3 urb. kk. szám.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bokod község határtagosítási ügyében a működő mérnök megválasztása végett 1908. évi július hó 13-án d. u. 4 órakor Bácsbokod községében tárgyalást tartok, felhívom ennél fogva azon birtokrendező mérnököket és földmérőket, kik a tagosítási ügyben kellő gyakorlattal bírnak és a munkálatok elkészítésére pályázni kívánnak, hogy oklevelük és gyakorlati bizonyítványaik csatolása mellett ajánlataikat **Strelitzky Antal** szabadkai királyi törvényszéki bírónak **1908. évi július hó 11-ik napjáig** adják be, mert ezen határidő után beadott pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Szabadkán, 1908. évi június hó 23-ik napján.

STRELITZKY,

kir. tszéki bíró.

3-2

Eladó lakóházak.

Az Apatini-uton levő 80., 82. számú házaim, nemkülönben a 84. sz. is, mely

szatócs-üzlettel és korcsmával

van egybekötve, az italmérsi engedéllyel együtt, szabad kézből eladó. — Bővebbet a tulajdonos:

Rovákovits Pálné.

3-3

50-29

„Blickensderfer” irógép,

eredeti amerikai

azonnal látható irással.

Tiszta acél- Gyönyörű Az Irógépek szerkezet. szép irással. legolcsóbbja.

149-30-5 Ára:

teljes felszereléssel csak 300 K.

Irógép kellek a legolcsóbb árakban szállítatnak.

Amerikai irodai butorok mintatelepe.

Tessék prospektust kérni!

Kaufman és Társa Budapest

V., Zoltán-utca 16. szám. (Szabadságtér.)

Állandó raktár és képviselő Bács-Bodrog megye részére

Teltsch Gáspár,

műszer- és látszerész Zomborban.

Lapuck könyvnyomdájában árszabály szerinti fizetés mellett

egy

berakóleány

azonnal alkalmazást nyerhet.

Hirdetmény.

Kossuthfalva községben több egyén **egy artézi kut** furatását határozta el, felhívom mindazokat, kik a kut furatását elvállalni óhajtják, hogy ebbeli ajánlataikat hozzám mielőbb nyujtsák be; az ajánlathoz csatolják mindazon okmányokat, melylyel igazolják, hogy eddig hány és minő eredménnyel furtak artézi kutat.

Kossuthfalva, 1908. június 23-án.

PÁLICH ANTAL,

jegyző.

2-1

akások,

lépcsőházi szobák, villa és nyári lakások. Üzlethelyiségek, gvári, ipari és kereskedelmi célra nyilvántartási osztálya. **Házak, telkek, villák vételre, eladásra, bérletre.** Üzletek adás-vétele. Jelzálogo kölcsönök I., II. helyre. o **Állások** mindenkinek ingyen.

o o **Válaszbélyeg.** o o

Elsőrangú ajánlatok:

HUSZÁR A.,
Budapest, V., Merleg-u. 2.

4779/tkvi 1906. szám

Arverési hirdetmény.

A zombori királyi törvényszék, mint te-lekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a vb. Korona Gözmalom Részvenytársaság tulajdonául bejegyzett a zombori kir. törvényszék (és kir. járásbíró) területén lévő, Zomborban fekvő, a zombori 212. számú betétben A. 1. sor, 4073/2. hr. 233 □ öl 4556 korona, — 3. sor, 4078/1—a hr. 213 □ öl 1704 korona, — A III. 1—3 sor, 4074., 4075., 4073/3 hr. sz ingatlanok 12877 korona, — A IV. 1—4. sor, 4073/1., 4077/1., 4078/1—i és 4078/1—k hr. sz ingatlanok 5988 korona, — A V. 1—2 sor, 4077/2 és 4078/1—b hr számú ingatlanok 3370 korona, — A VI. 1—2. sor, 4077/3., 4078/1—g hr. számú ingatlanok 2784 korona, — A VII. 1—2 sor, 4077/4., 4078/1—f hr. sz. ingatlanok 2492 korona, — A VIII. 1—3. sor, 4077/5., 4078/1—e, 4076. hr. sz ingatlanok 4038 korona, — A IX. 1—2 sor, 4077/6., 4078/1—d hr. számú ingatlanok 1640 koron, — A X. 1—2. sor, 4077/7., 4078/1—c hr. számú ingatlanok 1824 korona, — A XI. 1—2 sor, 4077/8., 4078/1—b hr számú ingatlanok 1824 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés joghatályával bíró önkéntes árverés elrendeltetik és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1908. évi augusztus hó 10-ik napján délelőtt 10 órakor Zomborban a helyszínen megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42. §-ában jelzett ártolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zombor, 1908. évi május hó 6-án.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Radány,

kir. tszéki bíró.

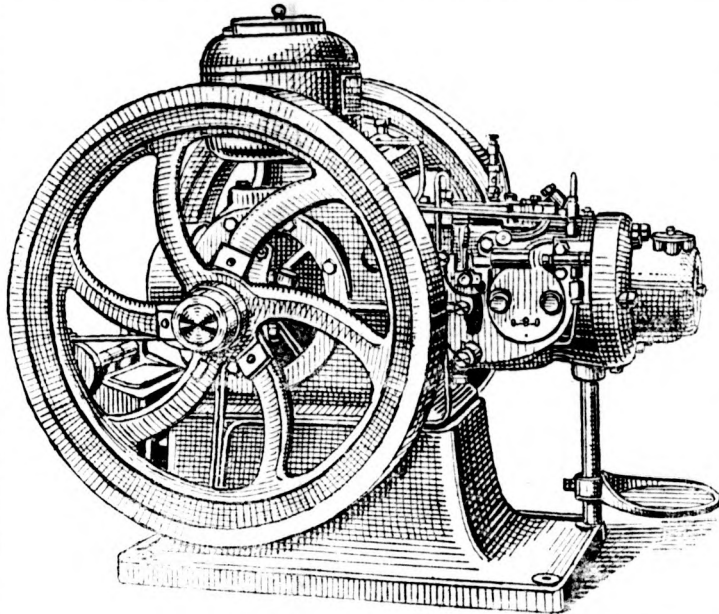
10—3

Eredeti svéd gyártmányu

BOLINDERS NYERSOLAJMOTOROK és LOKOMOBILOK.

∴ LEGOLCSÓBB ÜZEM MÁR KIS MOTOROKNÁL IS ∴

Költség 12 Bp. motornál évi 3000 munkaórára:

Bolinders nyersolajmotornál nyersolajra ca. 1260 K. Benzinmotornál adómentes benzinre ca. 2500 K. Gőzgépnél szénre és fűtőre ca. 3000 K. Tehát a Bolinders motor ára teljesen kifizetődik az elért megtakarításban. ca. 4 1/2 év alatt benzinmotorral szemben. ca. 3 1/2 év alatt gőzgéppel szemben. Pénzügyöri ellenőrzés nincsen. Kezeléshez nem kell gépész. Könnyen kieserélhető alkatrészek. Gyors üzembehelyezés. Robbanás nyersolajnál kizárva. Csekély hűtővíz-fogyasztás. Önműködő központi kenés.

Legjobb hajtóerő bármely üzemhez.

Nyersolaj lokomobiloikat cséplőgépekkel is szállítunk.

Referenciákkal, szakszerű felvilágosításokkal, ismertető prospektusokkal s ajánlatokkal díjmentesen szolgálunk.

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA,

gépraktár és műszaki iroda. — Motor osztály.

BUDAPEST, Váci-körut 26.

Táviratcím: **USZÓ Budapest.**

2634/kg. 1908. szám.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye titeli járásba kebelezett Káty községben ürese-désben levő végrehajtói állásra pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy

szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám f. évi július hó 13-ig annál is inkább adják be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Az állás javadalmazása évi 600 kor.

Titel, 1908. június hó 14-én.

SZEMZŐ JÁNOS,

főszolgabíró.

* **!!! Villanyos csillárok. Disműárúk chinaezüstből. !!!** *

Gyermekkoscsik! **Férfiingek, napernyők, nyakkendők, csipkék, harisnyák, keztyűk, övek, valamint összes cikkeink még csak rövid ideig mélyen leszállított áron!** **Gyermekjátékok!**

Férfikalapok és valódi panamák óriási választékban, rendkívül olcsón!!!

Porcellán edény beszerzési áron alul kiárusítottak!

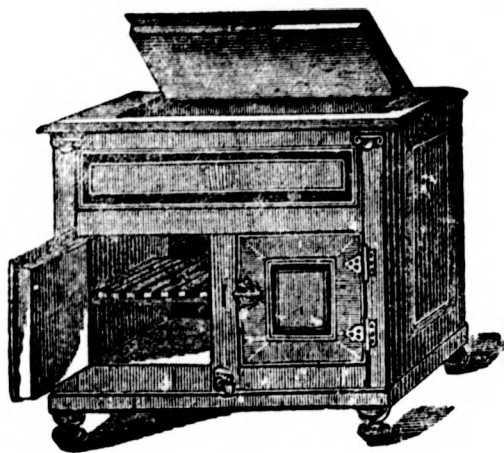
Goldfahn Sándor és fia,

ZOMBOR, Kossuth Lajos-utca, a különlegességi tőzsde mellett.

* **!!! Grammophonok. o o o Utazó bőröndök. !!!** *

GOMBOS NÁNDOR

jégszekrény és fürdőberendezések gyára, épület- és diszműbádogos
ZOMBOR (Bácska).

Dús raktár mindenféle
jégszekrényekben (vendéglősök, mészárosok
és magánosok részére);
fürdőkádákban
és
konyhafelszerelésekben.

Minden e szakmába vágó és rajzszerinti
bármilyenmű bádogárúk elkészítettek.
Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik. Javítások olcsón és pontosan.

H I R D E T É S E K
F E L V É T E T N E K
L A P U N K K I A D Ó H I V A T A L A B A N .

TURY JÁNOS

mechanikai gépműhelye Zombor, Galamb-utca 10. sz.

Mindennemű mechanikai gépek javítóműhelye ugy-
mint: varrógépek, kerékpárok, számozó- és írógépek, gramophonok, villanyos-
csengők és minden e szakmába vágó gépek javítása
szavatosság mellett eszközöltetik.

Allandó raktár:

Varrógépekben és kerékpárookban,

valamint ezen gépek alkatrészeiben. **Külső- és belső
kerékpár-gumik**, nyergek, pumpák, csengők, francia-
kulcsok, kürtők, küllők stb.

A világhírű „**Kaiser**“-kerékpárok egyedüli raktára.